

การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
วิทยาลัยครุสุริยเทพ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต

ปีการศึกษา 2566

**A STUDY OF THE RACHAWINIT SCHOOL STUDENT CARE SYSTEM
UNDER THE BANGKOK PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE**

BY

PANCHANIT CHANSING

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
SURYADHEP TEACHERS COLLEGE**

**GRADUATE SCHOOL, RANGSIT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2023**

วิทยานิพนธ์เรื่อง

การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

โดย

ปณชนิต จันทรสิงห์

ได้รับการพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยรังสิต

ปีการศึกษา 2566

ผศ.ดร.ประยุทธ์ ชูสอน
ประธานกรรมการสอบ

ผศ.ดร.พิมพ์ไฉ่ ธิมปพัทธ์
กรรมการ

ผศ.ดร.วัลลภา เณติมวงศาเวช
กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(ผศ.ร.ต.หญิง ดร.วรรณิ์ สุขสาตร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

8 พฤษภาคม 2567

Thesis entitled

**A STUDY OF THE RACHAWINIT SCHOOL STUDENT CARE SYSTEM UNDER
THE BANGKOK PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE**

by

PANCHANIT CHANSING

was submitted in partial fulfillment of the requirements
for the degree of Master of Education in Educational Administration

Rangsit University

Academic Year 2023

Asst.Prof.Prayut Chusorn, Ph.D.
Examination Committee Chairperson

Asst.Prof.Pimurai Limpapath, Ph.D.
Member

Asst.Prof.Wallapa Chalermvongsavej, Ph.D.
Member and Advisor

Approved by Graduate School

(Asst.Prof.Plt.Off. Vanee Sooksatra, D.Eng.)

Dean of Graduate School

May 8, 2024

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีเนื่องจากความกรุณาช่วยเหลือให้คำปรึกษาจากอาจารย์ ผศ.ดร. วัลลภา เกลิมวงศาเวช อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ ผศ.ดร. พิมพัฏฐ ธิมปพัทธ์ กรรมการสอบ ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้ความรู้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ ด้วยความเอาใจใส่ อาจารย์ ผศ.ดร. ประยุทธ์ ชูสอน ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งให้ความกรุณา เป็นประธานกรรมการสอบ ได้กรุณาชี้แนะแนวทางและคำแนะนำ ตลอดจนข้อสังเกตต่าง ๆ ทำให้งานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณท่านผู้อำนวยการปรพล แก้วชาติ ผู้อำนวยการโรงเรียนราชวินิต ผู้ที่ส่งเสริมสนับสนุน อำนวยความสะดวกสถานที่เก็บข้อมูล ขอขอบคุณผู้อำนวยการสถาพร รัตนสกุล ผู้อำนวยการโรงเรียน วัดเอนกศิษฐานาม จังหวัดนนทบุรี ครูกันตพัฒน์ เกียรติวัชร ผู้ช่วยผู้อำนวยการกลุ่มงานบุคคล โรงเรียนราชวินิต และ ครูศุภจิกรณ์ แก้วเทพ ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านดอน(ศรีเสริมกสิกร) จังหวัดน่าน ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ขอขอบคุณครอบครัวผู้วิจัย พี่ เพื่อน น้อง สาขาวิชาการบริหารการศึกษาทุกคนที่เป็นกำลังใจให้ตลอด ระยะเวลาที่ศึกษาและจัดทำวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาอย่างยืดยาวของทุกท่าน จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ปัทมนิด จันทร์สิงห์
ผู้วิจัย

6405365 : ปณชนิต จันทรสิงห์
ชื่อวิทยานิพนธ์ : การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
หลักสูตร : ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.วัลลภา เฉลิมวงศาเวช

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต 2) ศึกษาความสัมพันธ์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต และ 3) ศึกษาแนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต งานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน เก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือกับครูผู้สอนของโรงเรียนราชวินิต จำนวน 143 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ จำนวน 3 ท่าน นำเนื้อหาที่ได้มาตรวจสอบเชิงเนื้อหาและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างแนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต อยู่ในระดับมาก 2) ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต พบความสัมพันธ์จำนวน 9 คู่ ได้แก่ (1) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับการป้องกันและแก้ไขปัญหา (2) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางกับการส่งเสริมและพัฒนา (3) การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (4) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางกับด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (5) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางกับการส่งต่อนักเรียน (6) การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำกับการส่งเสริมและพัฒนา (7) การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำกับการส่งเสริมและพัฒนา (8) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำกับการคัดกรองนักเรียน และ (9) การส่งต่อนักเรียนมีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับต่ำกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และ 3) แนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 5 ด้าน 16 แนวทาง

(วิทยานิพนธ์มีจำนวนทั้งสิ้น 83 หน้า)

คำสำคัญ: ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, แนวทางการส่งเสริม, โรงเรียนประถม, กรุงเทพมหานคร

6405365 : Panchanit Chansing
 Thesis Title : A Study of the Rachawinit School Student Care System Under the Bangkok Primary Educational Service Area Office
 Program : Master of Education in Educational Administration
 Thesis Advisor : Asst.Prof.Wallapa Chalermvongsavej, Ph.D.

Abstract

The objective of this research were 1) to study the Rachawinit School student care system under the Bangkok Primary Educational Service Area office, 2) to study the relationship between the Rachawinit School student care system, and 3) to study guidelines for promoting the Rachawinit School student care system. This research was mixed methods research, collecting quantitative data by questionnaire with teachers of Rachawinit School, totaling 143 people, in which the data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson product moment correlation, while qualitative data were collected by interviewing three key informants. Content examination was conducted through triangulation method, and then the data were analyzed to create guidelines for promoting the Rachawinit School student care system.

The research found that 1) the Rachawinit School student care system was at a high level. 2) The results of Pearson correlation analysis during the operation of the Rachawinit School student care system revealed four pairs of relationships: (1) Student care system had a high positive relationship with prevention and problem-solving. (2) Student care system had a moderate positive relationship with student promotion and development. (3) Prevention and problem-solving had a moderate positive relationship with knowing students individually. (4) Prevention and problem-solving had a moderate positive relationship with knowing students individually. (5) Prevention and problem-solving had a moderate positive relationship with referring students. (6) Prevention and problem-solving had a low positive relationship with student promotion and development. (7) Prevention and problem-solving had a moderate positive relationship with student promotion and development. (8) Student care system had a moderate positive relationship with student screening. (9) Referring students had a low negative relationship with knowing students individually. Additionally, 3) the guidelines for promoting the Rachawinit School student care system consisted of five dimensions with 16 guidelines.

(Total 83 pages)

Keywords: Student Care System, Primary School, Bangkok

Student's Signature Thesis Advisor's Signature

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญรูป	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	4
1.3 สมมติฐานของการวิจัย	4
1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
1.6 ขอบเขตของการวิจัย	7
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ	7
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	10
2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของตัวแปร	24
2.3 บริบทของโรงเรียนราชวินิต	26
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	29
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	29
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	30

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.3 ความเชื่อถือได้ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	31
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	34
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	35
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง	40
4.2 การวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนราชวินิต	41
4.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนราชวินิต	48
4.4 การวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนราชวินิต	50
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	59
5.1 สรุปผลการวิจัย	59
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	63
5.3 ข้อเสนอแนะ	65
บรรณานุกรม	68
ภาคผนวก	71
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	72
ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ	78
ภาคผนวก ค จดหมายอนุญาตการใช้ชื่อ โรงเรียนราชวินิต	81
ประวัติผู้วิจัย	83

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงจำนวนบุคลากรครู โรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร	28
3.1 ค่าความเที่ยงของประเด็นคำถามที่ใช้ในการวิจัย	32
3.2 ผู้ให้ข้อมูลหลัก	47
4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง	40
4.2 ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต	41
4.3 ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	42
4.4 ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต ด้านการคัดกรองนักเรียน	44
4.5 ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต ด้านความรับผิดชอบ	45
4.6 ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	46
4.7 ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต ด้านการส่งต่อนักเรียน	47
4.8 ความสัมพันธ์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	49
4.9 ตารางรายงานข้อมูลแนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	51
4.10 ตารางรายงานข้อมูลแนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต ด้านการคัดกรองนักเรียน	52
4.11 ตารางรายงานข้อมูลแนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	54
4.12 ตารางรายงานข้อมูลแนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	55

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.13 ตารางรายงานข้อมูลแนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนราชวินิต ด้านการส่งต่อนักเรียน	57

สารบัญรูป

รูปที่

หน้า

1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

6

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา

การศึกษาถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาบุคลากรภายในประเทศให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาจึงเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญในการจัดการศึกษา เพื่อให้การศึกษาของประเทศไทยมีคุณภาพมาตรฐานระดับสากล บนพื้นฐานของความเป็นไทย ให้นักเรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพสูงสุดของตนเอง มีความรู้และทักษะที่แข็งแกร่งเหมาะสม เป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนระดับสูงขึ้นไป และการดำรงชีวิตในอนาคต (อมรรัตน์ เตชะนอก, 2563)

กระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานที่กำกับดูแลการศึกษาของประเทศไทย จึงกำหนดให้มีหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งทางด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก โดยหลักสูตรมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) โดยมีโรงเรียนเป็นสถาบันทางการศึกษาที่จะต้องดำเนินการด้านการศึกษาให้กับนักเรียน มีผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้บริหารจัดการ คอยกำกับ ติดตาม และดูแลการดำเนินการด้วยการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย หลักการของโรงเรียน ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การดำเนินการทุกอย่างที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาโดยให้เกิดผลผลิตคือ นักเรียนที่มีคุณภาพในที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558)

ซึ่งการพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถมีคุณธรรมจริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้นนอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว อย่างเช่น การป้องกันและช่วยเหลือในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติ ทั้งด้านการสื่อสารเทคโนโลยี ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหา

การระบาดของสารเสพติด ปัญหาครอบครัว ปัญหาการแข่งขันทุกรูปแบบ ก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด ซึ่งล้วนแต่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกาย กระทรวงศึกษาธิการจึงตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนให้มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งด้านร่างกายและจิตใจ จึงได้ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือกรมสุขภาพจิตในการจัดทำระบบการดูแลช่วยเหลือแก่นักเรียนขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 ซึ่งระบบดูแลช่วยเหลือแก่นักเรียนเป็นกระบวนการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นให้การคุ้มครอง ป้องกัน ดูแล แก้ไข ให้ความช่วยเหลือ และส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้วยวิธีการและเครื่องมือที่ได้มาตรฐาน มีแบบแผนและมีขั้นตอนที่ชัดเจน โดยครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานร่วมกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน พัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีทักษะชีวิตมีภูมิคุ้มกันอย่างเหมาะสม (ขวัญเนตร มูลทองจาด, 2564)

จากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีประกอบกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ที่ผ่านมาส่งผลกระทบต่อพัฒนาเด็กและเยาวชนทั้งในด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวและระบบการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน ที่รับผลกระทบจากสื่อออนไลน์ ไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกทาง การเมืองการติดเกมส์ มีความรู้สึกกังวลด้านการเรียน การสอบ และโอกาสในการศึกษาต่อเนื่องจาก มีการปิดโรงเรียนเป็นเวลานานหลายเดือน รวมถึงมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับปัญหาการเงินของ ครอบครัวเนื่องจากสถานการณ์ดังกล่าวทำให้เกิดการปิดตัวลงของธุรกิจกระทั่งการถูกเลิกจ้างงาน ซึ่งผู้ประกอบการไม่สามารถหารายได้หรือทำงานได้ตามปกติและด้วยเหตุประการนี้เด็กและเยาวชนจึงมีความเครียดและได้รับความรุนแรงในครอบครัวอันเกิดจากภาวะความเครียดของผู้ปกครอง (กองทุน ประชากรแห่งสหประชาชาติ, 2563) โรงเรียนในฐานะที่เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบในคุณภาพชีวิตผู้เรียนจึงควรนำระบบการดูแลช่วยเหลือแก่นักเรียนมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของ แต่ละโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558)

ทั้งนี้โรงเรียนราชวินิต เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้เป็นคนดี เป็นคนมีปัญญา และมีความสุข โดยปลูกฝังให้ผู้เรียนมีลักษณะอันพึงประสงค์ รวมถึงการปรับยุทธศาสตร์การบริหารจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายทางการศึกษาของรัฐบาล หนึ่งในนโยบายสำคัญคือการคุ้มครอง และพัฒนาเด็กและเยาวชน สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาปฐมวัย ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัวและชุมชน (โรงเรียนราชวินิต, 2565) การพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนให้ปลอดภัยมีความสมบูรณ์พร้อมทั้งด้าน

ร่างกายและจิตใจ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน จึงจำเป็นต้องมีระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ประกอบกับจากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ประกอบกับมีนักเรียน บางส่วนของโรงเรียนได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด19 ที่ผ่านมาทั้งในด้าน ความสัมพันธ์ในครอบครัวและระบบการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน ที่ได้รับผลกระทบจากสื่อ ออนไลน์ ไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกทางการเมืองการติดเกมส์ มีความรู้สึกกังวลด้านการเรียน การ สอบ และโอกาสในการศึกษาต่อเนื่องจากการปิดโรงเรียนเป็นเวลานานหลายเดือน โรงเรียนราช วินิต ซึ่งเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จึงต้องมึ การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตผู้เรียนและแก้วิกฤติสังคม ให้มีความเหมาะสม เพื่อส่งผลให้นักเรียนมีความสุขในการดำเนินชีวิตและประสบผลสำเร็จในการ เรียนรู้ (โรงเรียนราชวินิต, 2565)

ซึ่งการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นการส่งเสริม พัฒนา การป้องกัน และแก้ไขปัญหาเพื่อให้ นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤติทั้งปวง อีกทั้งกระบวนการดำเนินงาน ดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบมีขั้นตอนชัดเจน พร้อมทั้งมีวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐาน คุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้โดยมีครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลัก ในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา โดยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนถือเป็นระบบที่มีความสำคัญมากในปัจจุบันสอดคล้องกับ งานวิจัยของนวมินทร์ อินธิปัก (2562) ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนและพบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มี ความสำคัญในการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ประกอบกับ Arifin (2018) พบว่าระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนมีส่วนสำคัญในการคงอยู่ของนักเรียน อีกทั้งยังสามารถทำให้นักเรียนศึกษาต่อได้ อย่างมีคุณภาพ

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้เป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการ ดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รวมถึงนำผลการศึกษาไปเป็นข้อมูลสำหรับ

ผู้บริหารในการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

1.2.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

1.2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1.3.1 การดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีความสัมพันธ์กับด้านการคัดกรองนักเรียน

1.3.2 การดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีความสัมพันธ์กับด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

1.3.3 การดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีความสัมพันธ์กับด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา

1.3.4 การดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีความสัมพันธ์กับการส่งต่อนักเรียน

1.3.5 การดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครด้านการคัดกรองนักเรียนมีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

1.3.6 การดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครด้านการคัดกรองนักเรียนมีความสัมพันธ์กับการป้องกันและแก้ไขปัญหา

1.3.7 การดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครด้านการคัดกรองนักเรียนมีความสัมพันธ์กับการส่งต่อนักเรียน

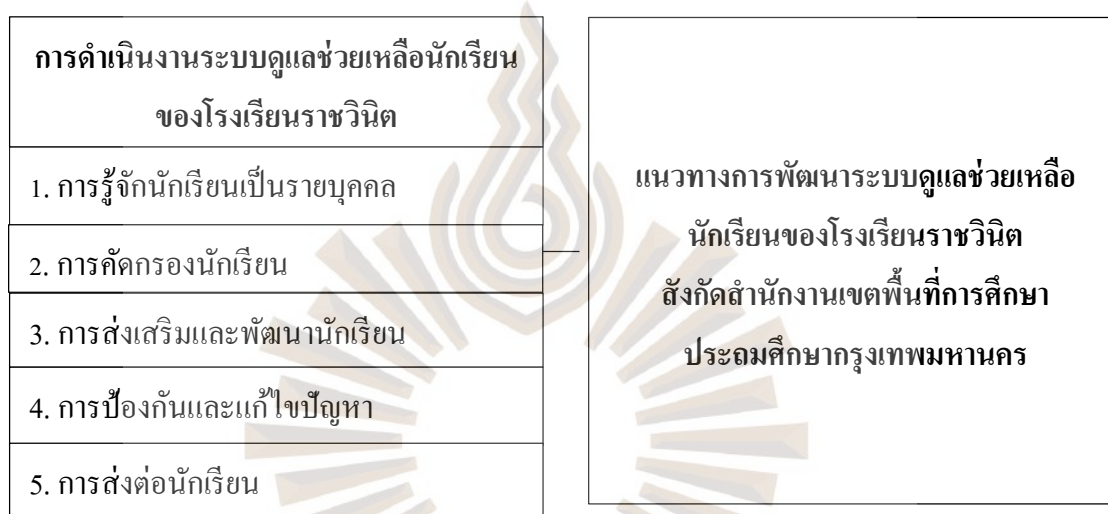
1.3.8 การดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนมีความสัมพันธ์กับการป้องกันและแก้ไขปัญหา

1.3.9 การดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนมีความสัมพันธ์กับการส่งต่อนักเรียน

1.3.10 การดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีความสัมพันธ์กับการส่งต่อนักเรียน

1.4 กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อประยุกต์ใช้เป็นตัวแปรในการศึกษาวิจัย โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัย รายละเอียดดังรูปที่ 1.1

รูปที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ที่มา: กรอบแนวคิดปรับปรุงจากการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559)

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ผู้บริหารสามารถนำข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนางานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.5.2 ข้อมูลจากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยสามารถนำผลการวิจัยไปปรับปรุงและพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้การดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีคุณภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

1.6 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมุ่งศึกษาในขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1.6.1 ขอบเขตของเนื้อหาวิจัย

เป็นการศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยกำหนดขอบเขตการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559) ดังนี้

- 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 2) การคัดกรองนักเรียน
- 3) การส่งเสริมและพัฒนาการเรียน
- 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา
- 5) การส่งต่อนักเรียน

1.6.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาวิจัยได้แก่ ครูผู้สอนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร รวมทั้งสิ้น 143 คน (ข้อมูลโรงเรียนราชวินิตสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร, 2565)

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการทำงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร อย่างมีขั้นตอน การทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการ และมีการประสานความร่วมมือกับบุคคลภายนอกเพื่อให้เด็กนักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การทำความเข้าใจนักเรียนในประเด็นความแตกต่าง เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนซึ่งมีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่แตกต่างกัน ซึ่งการรู้จักนักเรียนรายบุคคลสามารถทำได้ผ่านการสังเกต ศึกษาพฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคลทางด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านพฤติกรรม ด้านครอบครัวและด้านสังคม โดยใช้เครื่องมือคือระเบียบวิธีแบบประเมินพฤติกรรม เพื่อคัดกรองนักเรียนต่อไป

การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การใช้ข้อมูลนักเรียนของครูในด้านความสามารถ ด้านผลการเรียน ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจด้านความประพฤติ เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียน ซึ่งครูต้องเก็บเป็นความลับในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหาเพื่อการช่วยเหลือนักเรียน ส่งเสริม และพัฒนานักเรียนตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน หมายถึง การสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพมากขึ้น โดยทำผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น การจัดกิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน และ การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิตและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นต้น

การป้องกันและแก้ไขปัญหา หมายถึง การดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจ มีคุณภาพชีวิตที่ดี ผ่านกิจกรรมที่หลากหลายเนื่องจากความแตกต่างของบุคคล

การส่งต่อนักเรียน หมายถึง ขั้นตอนหลังจากการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนโดยครูที่ปรึกษาต้องติดตาม เพื่อให้ปัญหานักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น ซึ่งหากการช่วยเหลือมีในกรณีที่ยากต่อการแก้ไข สามารถส่งต่อภายในไปยังครูแนะแนวหรือครูฝ่ายปกครองเพื่อที่จะช่วยแก้ไข หรือส่งต่อภายนอกให้กับผู้เชี่ยวชาญโดยตรง

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้รักษาราชการแทนในตำแหน่งดังกล่าวในโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

ครูผู้สอน หมายถึง ครูผู้สอนใน โรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร และปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียน

แนวทางการพัฒนาหมายถึง หมายถึง ข้อเสนอในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่ได้มาจากการวิเคราะห์ข้อมูลค่าสำคัญทางสถิติของผลการวิจัย โดยเรียงลำดับตามค่าสัมประสิทธิ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษา
สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่เป็นศูนย์ของการบริหารและจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้น
พื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

โรงเรียนราชวินิต หมายถึง โรงเรียนซึ่งดำเนินการจัดสอนในชั้นประถมศึกษาขนาดใหญ่
พิเศษ

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมแนวคิดการวิจัย ดังนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของตัวแปร

2.3 บริบทของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.1.1 ความหมายของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพบว่า มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้อย่างหลากหลายสามารถสรุปได้ ดังนี้

ขวัญเนตร มูลทองจาด (2564) กล่าวว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นให้การคุ้มครอง ป้องกัน ดูแล แก้ไข ให้ความช่วยเหลือ และส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนักเรียน ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่ได้มาตรฐาน มีแบบแผนและมีขั้นตอนที่ชัดเจน โดยครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานร่วมกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน พัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ มีทักษะชีวิต มีภูมิคุ้มกันอย่างเหมาะสม

รุ่งนภา สุขสำแดง (2563) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การส่งเสริมการพัฒนาการป้องกันและการแก้ไขปัญหา นักเรียน โดยมีครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้น จะต้องรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคลและมีข้อมูลที่แท้จริงของนักเรียนทุกด้านเพื่อช่วยในการแก้ปัญหานักเรียน และพัฒนานักเรียนให้เต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดีมีทักษะการดำรงชีวิต

ศิริ โชคสกุล (2559) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน มีมาตรฐาน มีคุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นการส่งเสริม การป้องกัน และแก้ไขปัญหาของเด็กนักเรียน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักเพื่อเป็นการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

กระทรวงศึกษาธิการ (2553) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการที่จะทำให้ผู้เรียน ได้รู้จักและเข้าใจตนเองมีแผนในการปรับปรุงและพัฒนาตนเองรวมทั้งครูได้รู้จักนักเรียนมากขึ้น สามารถส่งเสริมและป้องกันนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มพิเศษ

สุภัทสร สุริยะ (2562) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดูแลนักเรียนอย่างมีขั้นตอนที่ชัดเจน สอดคล้องกับการบริหารทั้งระบบของสถานศึกษา โดยอาศัยศักยภาพและความสัมพันธ์ของนักเรียนที่มีต่อครูรวมทั้งการประสานสัมพันธ์ระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องในการป้องกันแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนคือการส่งเสริม พัฒนา ป้องกันและการแก้ไขปัญหาให้แก่ นักเรียนเพื่อให้ นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต และรอดพ้นวิกฤติทั้งปวง

จากการทบทวนวรรณกรรมสามารถสรุปได้ว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการดังกล่าว และ

มีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่ปรึกษา หรือบุคคลภายนอกเพื่อให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีการพัฒนาตนเอง และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.2 ความสำคัญของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนเพื่อให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีการพัฒนาตนเอง และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า มีนักวิชาการกล่าวถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไว้อย่างหลากหลายสามารถสรุปได้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนซึ่งจะช่วยการส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนภายใต้สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งด้านปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่าง ๆ ปัญหาครอบครัวซึ่งก่อเกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด การปรับตัวที่ไม่เหมาะสมหรืออื่น ๆ ที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสภาพกายของนักเรียน ดังนั้นระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์ คือสิ่งสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้เป็นบุคคลที่คุณค่าของสังคมต่อไป

ธิดินัดดา สิงห์แก้ว (2562) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญและความจำเป็นมากเนื่องจากเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอน มีขอบข่ายโครงสร้างในการดำเนินงาน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพ หลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้เป็นการพัฒนาให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนมีวิถีชีวิตที่สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ผู้เกี่ยวข้องต้องมีความเข้าใจและมีแนวคิดไปในทางเดียวกันทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันในการดำเนินงานตามเหมาะสมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริม พัฒนาควบคุม และแก้ไขประพฤตินักเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัยให้เกิดความสงบเรียบร้อยในการอยู่ร่วมกันและเป็นคนดีของสังคม

ศิริ โขศกุล (2559) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญต่อโรงเรียนโดยเป็นระบบที่สร้างความไว้วางใจให้กับนักเรียนและผู้ปกครองว่านักเรียนทุกคน จะมีครูอาจารย์คอยดูแลอย่างน้อยหนึ่งคนอย่างใกล้ชิด อีกทั้งยังคอยประสานสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ชุมชน และผู้ชำนาญในสาขาอื่น ๆ เพื่อเป็นเครือข่าย ช่วยกันเฝ้าระวังดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สุบัน พรเวียง (2557) กล่าวถึงว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยการช่วยเหลือ แก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวลความเครียด ซึ่งล้วนแต่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคน จนนำไปสู่การเกิดปัญหาและสภาวะวิกฤติทางสังคม

จากการทบทวนวรรณกรรมสามารถสรุปได้ว่า ความสำคัญและความจำเป็นของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือนักเรียนได้รับการพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขมีชีวิตที่ดีและสิ่งสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นต้องได้รับความร่วมมือจากครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน เกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเหมาะสม

2.1.3 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือกระบวนการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการดังกล่าว และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่ปรึกษาหรือบุคคลภายนอกเพื่อให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีการพัฒนาตนเอง และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีขั้นตอนดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่า เป็นกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เนื่องจากนักเรียนและนักเรียนแต่ละคนซึ่งมีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่แตกต่างกัน ผ่านการหล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมในหลายลักษณะ ทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้น การรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูอาจารย์มีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้นสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียนและนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาส่งเสริม การป้องกัน และแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ตามหลักวิชาการ มิใช่การใช้ความรู้สึกหรือการคาดเดา โดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหาของนักเรียน ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียน

2) ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยการคัดกรองนักเรียนเป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการหาวิธีการที่เหมาะสมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นด้วยความรวดเร็วและถูกต้องแม่นยำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการแบ่งนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

(1) กลุ่มปกติคือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติซึ่งควรได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันและการส่งเสริมพัฒนา

(2) กลุ่มเสี่ยง คือ นักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยงตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การป้องกันและแก้ไขตามกรณี

(3) กลุ่มมีปัญหา คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มมีปัญหตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนซึ่งโรงเรียนต้องช่วยเหลือและแก้ปัญหาโดยเร่งด่วน

(4) กลุ่มพิเศษ คือ นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ มีความเป็นอัจฉริยะ แสดงออกซึ่งความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านอย่างเป็นที่ประจักษ์เมื่อเทียบกับผู้มีอายุในระดับเดียวกันภายใต้สภาพแวดล้อมเดียวกัน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพความสามารถพิเศษนั้นจนถึงขั้นสูงสุด

3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน เป็นการส่งเสริมพัฒนานักเรียน เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลุ่มความสามารถพิเศษ ให้มีคุณภาพมากขึ้น ได้พัฒนาเต็มศักยภาพ มีความภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติและกลุ่มพิเศษกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาและเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามมาตรฐานที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป

4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาคือ เป็นขั้นตอนในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกัน และการแก้ไขปัญหาคือ โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคมการรังแกกัน การป้องกันและแก้ไขปัญหาคือของนักเรียน จึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโต เป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

5) ด้านการส่งต่อนักเรียนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการช่วยเหลือ นักเรียนกรณีที่มีปัญหามีความยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดี ขึ้นก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไปเพื่อให้ปัญหาคือของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้นหากปล่อยให้ปัญหาคือของครูที่ปรึกษาหรือครูคนใดคนหนึ่งเพียงลำพังความยุ่งยากของปัญหาคืออาจมีมากขึ้น หรือลุกลามกลายเป็นปัญหาคือใหญ่โตจนยากต่อการแก้ไข ซึ่งครูที่ปรึกษาสามารถดำเนินการได้ตั้งแต่กระบวนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลหรือ การคัดกรองนักเรียนก็ได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหาคือของนักเรียนในแต่ละกรณีการส่งต่อแบ่งเป็น 2 แบบคือ

(1) การส่งต่อภายใน ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือ นักเรียนได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหาคือ เช่น ส่งต่อครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือฝ่ายปกครอง

(2) การส่งต่อภายนอก ครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกหากพิจารณาเห็นว่าเป็นกรณีปัญหาคือที่มีความยากเกินกว่าศักยภาพของ โรงเรียนจะดูแลช่วยเหลือได้

สมคิด บุญมา (2552) กล่าวถึง การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มี ขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหารและครูทุกคน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพและมีหลักฐานการทำงาน ที่ตรวจสอบได้กระบวนการและขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ประกอบด้วย การสังเกต ศึกษาพฤติกรรม นักเรียนเป็นรายบุคคลทางด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านพฤติกรรม ด้านครอบครัวและด้าน

สังคม โดยใช้เครื่องมือคือ ระเบียนสะสม แบบประเมินพฤติกรรม เพื่อคัดกรองนักเรียนต่อไป ซึ่งการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีองค์ประกอบในการชี้วัด (แพรวพลอย พัฒนะแสง, 2565) ได้แก่

(1) สถานศึกษามีเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียน เช่นแบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) แบบทดสอบบุคลิกภาพ

(2) สถานศึกษามีการวางแผนจัดท ะเบียนสะสมนักเรียนเป็นรายบุคคล

(3) สถานศึกษามีการสำรวจข้อมูลของนักเรียนเพิ่มเติม เพื่อปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันในทุก ๆ ภาคเรียน

(4) สถานศึกษามีการสำรวจสถิติการมาเรียน การเข้าชั้นเรียนของนักเรียน

(5) สถานศึกษามีการประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อขอข้อมูลของนักเรียน

2) ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยการคัดกรองนักเรียนต้องพิจารณาข้อมูลนักเรียนในด้านต่าง ๆ เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดหรือตามดุลยพินิจของครูที่ปรึกษา ซึ่งครูต้องเก็บเป็นความลับในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา ครูที่ปรึกษาควรมีการติดตามและประสานงานกับผู้ปกครอง โรงเรียน เพื่อการช่วยเหลือนักเรียน ส่งเสริม และพัฒนานักเรียนตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ช่วยป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหากลับมาเป็นกลุ่มปกติ ครูที่ปรึกษาจึงควรมีการวางแผนการจัดกิจกรรมการดำเนินกิจกรรม และทำการประเมินผลการจัดกิจกรรมด้วย ซึ่งกิจกรรมโฮมรูม การประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมในรูปแบบอื่น ๆ ที่หลากหลาย ถือเป็นกิจกรรมการส่งเสริมนักเรียนในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สำคัญมาก

4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาคือการพิจารณาสาเหตุของปัญหาให้ครบถ้วน และหาวิธีการช่วยเหลือให้เหมาะสมกับสาเหตุนั้น ๆ ครูที่ปรึกษาควรจัดกิจกรรมที่หลากหลายเนื่องจากความแตกต่างของบุคคล ดังนั้นการช่วยเหลือนักเรียนโดยเฉพาะการให้คำแนะนำปรึกษาจึงไม่มีสูตรการช่วยเหลือสำเร็จตายตัวเพียงแต่มีแนวทางกระบวนการหรือทักษะการช่วยเหลือที่ครูแต่ละคนสามารถเรียนรู้ ฝึกฝน เพื่อการนำไปใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละปัญหาของนักเรียนแต่ละคน และประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองเพื่อให้การช่วยเหลือมีประสิทธิภาพมากขึ้น

5) การส่งต่อนักเรียน เป็นกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนที่พฤติกรรมคงเดิมและไม่ดีขึ้น โดยครูที่ปรึกษาต้องประสานงานกับครูที่จะช่วยเหลือสรุปข้อมูลนักเรียน ชี้แจงเหตุผลในการส่งต่อเพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดี และติดตามผลการช่วยเหลือซึ่งการส่งต่อมี 2 แบบ คือส่งต่อภายในและส่งต่อนอก ไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป

ศิริ โชคสกุล (2559) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน มีมาตรฐาน มีคุณภาพ เพื่อเป็นการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประกอบด้วยกระบวนการ 5 ขั้นตอน ได้แก่

1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลด้านความสามารถ ด้านผลการเรียน ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจด้านความประพฤติ เพื่อส่งเสริม พัฒนาป้องกัน แก้ไข และจัดอุปสรรคของนักเรียนเพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างสมบูรณ์ โดยการสังเกต สัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน ระเบียนสะสม แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ)

2) ด้านการคัดกรองนักเรียน คือ การดำเนินงานโดยการใช้ข้อมูลนักเรียนของครูในด้านความสามารถ ด้านผลการเรียน ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจด้านความประพฤติ เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียน ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มปกติ (2) กลุ่มเสี่ยงมีปัญหา และ (3) กลุ่มมีปัญหา โดยที่มีการประชุมกันในโรงเรียนเพื่อหาหลักเกณฑ์และมาตรฐานเป็นไปในแนวทาง เดียวกันเป็นที่ยอมรับของครูที่ปรึกษา หรือครูประจำชั้นในโรงเรียนเพื่อใช้เป็นเกณฑ์การคัดกรอง

3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน หมายถึง กระบวนการในการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนทุกกลุ่มที่มีครูที่ปรึกษา หรือครูประจำชั้นคอยดูแลให้มีคุณภาพมากขึ้น คือ

(1) กิจกรรมโฮมรูม (Homeroom)

(2) กิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting) ซึ่งจะช่วยส่งเสริมและป้องกันนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง ได้พัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและไม่กลายเป็นักเรียนกลุ่มมีปัญหา อีกทั้งยังเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มมีปัญหา กลับมามีพฤติกรรมที่ดีขึ้น

4) การป้องกันและแก้ไขปัญหาคือการดำเนินงานในการหาสาเหตุของปัญหา ครูจะต้องร่วมมือกับผู้ปกครอง ในการแก้ไขปัญหานักเรียน ต้องพิจารณาสาเหตุของปัญหาให้ครบถ้วนและหาวิธีการช่วยเหลือให้เหมาะสมกับสาเหตุนั้น ๆ ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนอาจจะไม่ได้เกิดจากสาเหตุเพียงสาเหตุเดียว อาจจะมีสาเหตุอื่นหรือปัจจัยอื่น ๆ ร่วมด้วย จากนั้นจึงดำเนินการให้คำปรึกษาเบื้องต้น โดยการประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงมีการสื่อสารกับผู้ปกครอง เพื่อให้มีการพบปะกัน ในการป้องกันปัญหา โดยครูต้องเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนด้วยการเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมสอดคล้องกับปัญหาบุคลิกลักษณะและสภาพแวดล้อมของนักเรียนแต่ละคน เพื่อป้องกันไม่ให้นักเรียนกลายเป็นปัญหาของสังคม

5) การส่งต่อ เป็นกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนในกรณีที่ยากต่อการแก้ไข บางปัญหาที่ยากครูที่ปรึกษาอาจจะส่งต่อไปยังครูแนะแนวหรือครูฝ่ายปกครองเพื่อที่จะช่วยแก้ไข ครูที่ได้รับต่อการช่วยเหลือนักเรียนจากครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาแล้วนั้นจะต้องทำการช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ แต่ถ้าไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ก็ควรส่งดำเนินการให้กับผู้เชี่ยวชาญโดยตรง

อรรณพ ล่องลือฤทธิ์ (2562) กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบมีขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคนมีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยกระบวนการและขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีองค์ประกอบ 5 ประการ คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การป้องกันและแก้ไขปัญหา 4) การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน และ 5) การส่งต่อ

จากการทบทวนวรรณกรรมสามารถสรุปได้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจนโดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการดังกล่าว และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่ปรึกษา หรือบุคคลภายนอกเพื่อให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีการพัฒนาตนเอง และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประกอบด้วยหลายองค์ประกอบ

โดยสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) เนื่องจากเป็นองค์ประกอบที่มีความครอบคลุมและสามารถใช้ในการวัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้เป็นอย่างดี โดยผู้ศึกษาประยุกต์ใช้องค์ประกอบทั้ง 5 ด้านเป็นตัวแปรในการศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิตสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยแต่ละองค์ประกอบสามารถอธิบายได้ดังนี้

1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การทำความเข้าใจนักเรียนในประเด็นความแตกต่าง เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนซึ่งมีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่แตกต่างกัน ซึ่งการรู้จักนักเรียนรายบุคคลสามารถทำได้ผ่านการสังเกต ศึกษาพฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคลทางด้าน

ความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านพฤติกรรม ด้านครอบครัวและด้านสังคม โดยใช้เครื่องมือคือ ระเบียบวิธีแบบประเมินพฤติกรรม เพื่อคัดกรองนักเรียนต่อไป

2) การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การใช้ข้อมูลนักเรียนของครูในด้านความสามารถ ด้านผลการเรียน ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจด้านความประพฤติ เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียน ซึ่งครูต้องเก็บเป็นความลับในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา ครูที่ปรึกษาควรมีการติดตามและประสานงานกับผู้ปกครอง โรงเรียน เพื่อการช่วยเหลือนักเรียน ส่งเสริม และพัฒนานักเรียนตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน หมายถึง การสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ โดยทำผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น การจัดกิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน และ การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิตและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นต้น

4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา หมายถึง การดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจ มีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยการป้องกันและแก้ไขปัญหาคูที่ปรึกษาควรจัดกิจกรรมที่หลากหลายเนื่องจากความแตกต่างของบุคคล

5) การส่งต่อนักเรียน หมายถึง ขั้นตอนหลังจากการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนโดยครูที่ปรึกษาต้องติดตาม เพื่อให้ปัญหานักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น ซึ่งหากการช่วยเหลือมีในกรณีที่ยากต่อการแก้ไข สามารถส่งต่อภายในไปยังครูแนะแนวหรือครูฝ่ายปกครองเพื่อที่จะช่วยแก้ไข หรือส่งต่อนอกให้กับผู้เชี่ยวชาญโดยตรง

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการดังกล่าว และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่ปรึกษา หรือ บุคคลภายนอกเพื่อให้เด็กนักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีการพัฒนาตนเอง และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

ขวัญเนตร มูลทองจาด (2564) ทำการศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ

โรงเรียนวัดอุดมรังสีจำแนกตามเพศ อายุระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน และ3) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสีโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสีเมื่อจำแนกตามเพศ อายุระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันพบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ จัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน 2) ควรสร้างแบบประเมินนักเรียนให้มีความหลากหลาย 3) ควรสำรวจความต้องการของนักเรียน 4) ควรจัดการอบรมครูเรื่องเทคนิคการให้คำปรึกษาเบื้องต้น 5) ควรมีการชี้แจงผู้ปกครองให้ทราบถึงถึงเหตุผลที่แท้จริงของการส่งต่อนักเรียน

ณัฐพัชร ทะไร (2564) ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตวังทองหลาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตวังทองหลาง ผลการศึกษาพบว่า 1) ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติของโรงเรียนในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน และด้านการคัดกรองนักเรียน ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน 3) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตวังทองหลาง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่รายด้านพบว่าด้านการคัดกรองนักเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นุรมาน พิทักษ์สุขสันต์ (2564) ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสายบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) เปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบ

การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกันยกเว้น ด้านการคัดกรองนักเรียนและด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหา พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สุภัทสร สุริยะ (2562) ทำการศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดกรุงเทพมหานคร และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ผลการวิจัย พบว่า 1) การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดกรุงเทพมหานครโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านที่มากที่สุด คือ ด้านการคัดกรองนักเรียน รองลงมา คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน และด้านที่มีข้อเจ็ลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการส่งต่อนักเรียน 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ตามขนาดของโรงเรียนต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่าไม่แตกต่าง

นวมินทร์ อินธิปัก (2562) ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน 2) เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ตามขนาดโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ผลการศึกษาพบว่า 1) ผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวม และเป็นรายด้าน เมื่อจัดอันดับค่าเฉลี่ยอันดับแรก คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รองลงมา คือ ด้านการจำแนกคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ด้านการส่งต่อนักเรียนที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา และด้านการส่งเสริมและพัฒนาที่หลากหลายตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน ระดับชั้นสูงสุด และสถานที่ตั้งโรงเรียน ปรากฏว่าการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนทั้งโดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Dar (2022) ทำการศึกษาเรื่อง ความสำคัญของการแนะแนวและให้คำปรึกษาในการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการแนะแนวและการให้คำปรึกษาในโรงเรียนที่มีผลต่อความสำเร็จในอนาคตของเด็ก ผลการศึกษาพบว่าครูผู้สอนจำเป็นต้องสร้างความมั่นใจให้กับเด็กเพื่อให้เกิดความไว้วางใจในการให้ข้อมูลที่ถูกต้องในการช่วยเหลือเด็กนักเรียน โดยการแนะแนวควรสนับสนุนให้นักเรียนเข้ารับการบำบัดเพื่อช่วยให้เด็กเข้าใจการจัดการปัญหา รวมถึงการให้คำปรึกษาในการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนสำหรับเด็ก ความสำเร็จในอนาคต

Jaurena (2015) ทำการศึกษาเรื่อง บริการช่วยเหลือนักศึกษาในการศึกษาแบบเปิดและทางไกล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริการสนับสนุนนักเรียนที่เป็นนวัตกรรมและมีประสิทธิภาพในการศึกษาแบบเปิด ผลการศึกษาพบว่า การบริการช่วยเหลือนักศึกษาในการศึกษาปัจจุบันจำเป็นต้องมีความยืดหยุ่นผ่านการใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนนักศึกษา โดยใช้บริการที่เป็นนวัตกรรมใหม่เพื่อส่งเสริมการคงอยู่ของนักเรียน ผ่านการให้คำแนะนำด้านอาชีพ ทักษะที่สำคัญในการดำเนินชีวิต และประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จและเกี่ยวข้องกับบริการสนับสนุนนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทางไกล

Shah (2020) ทำการศึกษาเรื่อง ผลกระทบของบริการสนับสนุนนักศึกษาต่อการพัฒนานักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาผลกระทบของบริการสนับสนุนนักศึกษาต่อการพัฒนานักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่าสนับสนุนนักศึกษาผ่านการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเจ้าหน้าที่และนักศึกษาในรูปแบบการให้คำแนะนำ และคำปรึกษาในด้านต่างๆ ส่งผลต่อการพัฒนานักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยให้มีการใช้ชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ

Arifin (2018) ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทของบริการสนับสนุนนักศึกษาในการเสริมสร้างความคงอยู่ของนักศึกษาในบริบทของมหาวิทยาลัยเปิด: บทเรียนจากมหาวิทยาลัยเปิดแห่งอินโดนีเซีย มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการมีส่วนร่วมของการสนับสนุนนักเรียนในการเพิ่มความคงอยู่ของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า การสนับสนุนนักเรียนมีส่วนสำคัญในการคงอยู่ของนักเรียน ขณะเดียวกันการสนับสนุนนักเรียนมีบทบาทสำคัญในการมีอิทธิพลต่อการคงอยู่ของนักเรียน นอกจากนี้การสนับสนุนนักเรียนในด้านอารมณ์ ความรู้ความเข้าใจ สามารถทำให้นักเรียนศึกษาต่อได้อย่างมีคุณภาพ

Usun (2014) ทำการศึกษาเรื่อง ระบบดูแลการศึกษาทางไกลบริการสนับสนุนผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนและกำหนดแอปพลิเคชันและปัญหาที่สำคัญของบริการและระบบช่วยเหลือผู้เรียน ผลการศึกษาพบว่า ระบบดูแลที่ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย การสนับสนุนผู้เรียนและความต้องการของผู้เรียน, การสนับสนุนผู้เรียนและเนื้อหา, การสนับสนุนผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับบริบทของสถาบันและการสนับสนุนผู้เรียนและเทคโนโลยี

สรุปได้ว่าตัวแปรการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต ลังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การทำความเข้าใจนักเรียนในประเด็นความแตกต่าง เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนซึ่งมีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่แตกต่างกัน ซึ่งการรู้จักนักเรียนรายบุคคลสามารถทำได้ผ่านการสังเกต ศึกษาพฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคล ทางด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านพฤติกรรม ด้านครอบครัวและด้านสังคม โดยใช้เครื่องมือคือ ระเบียบสะสม แบบประเมินพฤติกรรม เพื่อคัดกรองนักเรียนต่อไป

2) ด้านการคัดกรองนักเรียน หมายถึง การใช้ข้อมูลนักเรียนของครูในด้านความสามารถ ด้านผลการเรียน ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจด้านความประพฤติ เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียน ซึ่งครูต้องเก็บเป็นความลับในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหาเพื่อช่วยเหลือนักเรียน ส่งเสริม และพัฒนานักเรียนตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน หมายถึง การสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพมากขึ้น โดยทำผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น การจัดกิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน และ การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิตและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นต้น

4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา หมายถึง การดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาให้แก่ นักเรียน ให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจ มีคุณภาพชีวิตที่ดีผ่านกิจกรรมที่หลากหลายเนื่องจากความแตกต่างของบุคคล

5) ด้านการส่งต่อนักเรียน หมายถึง ขั้นตอนหลังจากการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน โดยครูที่ปรึกษาต้องติดตาม เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น ซึ่งหากการช่วยเหลือมีในกรณีที่ยากต่อการแก้ไข สามารถส่งต่อภายในไปยังครูแนะแนวหรือครูฝ่ายปกครองเพื่อที่จะช่วยแก้ไข หรือส่งต่อภายนอกให้กับผู้เชี่ยวชาญโดยตรง

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของตัวแปร

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Coefficient of Correlation) เป็นค่าที่ใช้วัดระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว ในกรณีที่ตัวแปรทั้งสองมีระดับการวัดมาตราช่วง หรือมาตราอัตราส่วน การคำนวณหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน มีสูตรที่ใช้คำนวณหลายสูตรแต่วิธีการที่นิยมมากที่สุด คือ การคำนวณโดยใช้คะแนนดิบหรือข้อมูลดิบ เพราะข้อมูลส่วนใหญ่ที่รวบรวมได้จะอยู่ในรูปของคะแนนดิบหรือข้อมูลดิบ (สมถวิล วิจิตรวรรณ, 2565)

การหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลหรือตัวแปร 2 ตัว เรียกว่าสหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation) การหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลหรือตัวแปรมากกว่า 2 ตัว เรียกว่าสหสัมพันธ์เชิงพหุ (Multiple Correlation) ซึ่งในงานวิจัยนี้คือสหสัมพันธ์อย่างง่ายเท่านั้นวิธีการตรวจสอบลักษณะความสัมพันธ์

การตรวจสอบลักษณะความสัมพันธ์ของตัวแปรสามารถทำได้หลายวิธี ดังนี้

- 1) แผนภาพการกระจาย (Scatter Diagram)
- 2) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient)

สำหรับตัวสถิติที่ใช้วัดค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายว่ามีความสัมพันธ์มากหรือน้อยเพียงใดคือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ซึ่งในกรณีของสหสัมพันธ์อย่างง่ายตัวสถิตินี้ เรียกว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation Coefficient) เขียนแทนด้วยสัญลักษณ์ r / หรือ P_{xy} ในกรณีที่เป็นค่าพารามิเตอร์ และ r หรือ R ในกรณีที่เป็นค่าสถิติโดยที่ 2 และ 1 จะไม่มีหน่วยและมีค่าตั้งแต่ -1 ถึง 1

ความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้มีความหมายดังนี้

- 1) ถ้า r มีค่าเป็นบวก แสดงว่าตัวแปร X และ Y มีความสัมพันธ์เชิงบวก หมายความว่าถ้าตัวแปร X มีค่าเพิ่มขึ้นตัวแปร Y จะมีค่าเพิ่มขึ้นหรือถ้าตัวแปร X มีค่าลดลงตัวแปร Y จะมีค่าลดลง

2) ถ้า r มีค่าเป็นลบ แสดงว่าตัวแปร X และ Y มีความสัมพันธ์เชิงลบ หมายความว่าถ้าตัวแปร X มีค่าเพิ่มขึ้นตัวแปร Y จะมีค่าลดลง หรือถ้าตัวแปร X มีค่าลดลง ตัวแปร Y จะมีค่าเพิ่มขึ้น

3) ถ้า r มีค่าเท่ากับ 1 แสดงว่าตัวแปร X และ Y มีความสัมพันธ์เชิงบวกและมีความสัมพันธ์มาก

4) ถ้า r มีค่าเท่ากับ -1 แสดงว่าตัวแปร X และ Y มีความสัมพันธ์เชิงลบและมีความสัมพันธ์มาก

5) ถ้า r มีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าตัวแปร X และ Y มีความสัมพันธ์เชิงบวก

6) ถ้า r มีค่าเข้าใกล้ -1 แสดงว่าตัวแปร X และ Y มีความสัมพันธ์เชิงลบ

7) ถ้า r มีค่าเข้าใกล้ 0 แสดงว่าตัวแปร X และ Y มีความสัมพันธ์กัน

8) ถ้า r มีค่าเท่ากับ 0 แสดงว่าตัวแปร X และ Y ไม่มีความสัมพันธ์เชิงบวก ตัวอย่างเช่นถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความสูงกับน้ำหนักเท่ากับ 0.85 หมายความว่าความสูงมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมากกับน้ำหนัก ถ้าความสูงมากน้ำหนักจะมากด้วย และถ้าความสูงน้อยน้ำหนักจะน้อยด้วย เป็นต้น

ขั้นตอนของการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

1) การสร้างเมตริกซ์ความสัมพันธ์ระหว่างคู่ของตัวแปรทุกตัวสร้างเมตริกซ์ความสัมพันธ์ระหว่างคู่ของตัวแปรทุกตัว (Correlation Matrix) การเป็นขั้นตอนแรกของการวิเคราะห์ปัจจัยที่ Pearson Correlation ระหว่างตัวแปร จะดำเนินการหาความสัมพันธ์ในรูปแบบเส้นตรงโดยวิธีของทุกคู่ที่ต้องการนำมาจัดกลุ่ม ซึ่งจะอยู่ในรูปของ Correlation Matrix การหาความสัมพันธ์จะมีประโยชน์ในการนำตัวแปรไปใช้ในการจัดกลุ่มด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ โดยมีการพิจารณาดังนี้ (สุกมาส อังสุโชติ, 2556)

(1) ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรคู่ใดมีค่าใกล้ +1 หรือ -1 แสดงว่าตัวแปรคู่นั้นมีความสัมพันธ์กันมาก ควรอยู่ในองค์ประกอบเดียวกัน

(2) ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรคู่ใดมีค่าใกล้ศูนย์ แสดงว่า ตัวแปรคู่นั้นไม่มีความสัมพันธ์กันหรือสัมพันธ์กันน้อยมาก ควรอยู่คนละองค์ประกอบ

(3) ถ้ามีตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น หรือมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่นๆที่เหลือน้อยมาก ควรตัดตัวแปรนั้นออกจากการวิเคราะห์

สรุปได้ว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Coefficient of Correlation) คือเทคนิคที่จะจับกลุ่มหรือรวมตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันไว้ในกลุ่มหรือปัจจัยเดียวกัน ตัวแปรที่อยู่ในปัจจัยเดียวกันจะมีความสัมพันธ์กันมาก โดยความสัมพันธ์นั้นอาจจะเป็นในทิศทางบวก (ไปในทิศทางเดียวกัน) หรือทิศทางลบ (ไปในทางตรงกันข้าม) ซึ่งสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

2.3 บริบทของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

ประวัติโรงเรียน

การจัดตั้งโรงเรียนราชวินิตถือกำเนิดด้วยพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช โดยพระราชทานที่ดินบริเวณสวนเพาะชำวังสวนกุหลาบจำนวน 6 ไร่คำว่า “ราชวินิต” เป็นนามพระราชทานหมายความว่า สถานที่อบรมสั่งสอนกุลบุตรกุลธิดาให้เป็นคนดีแห่งพระบารมีปกเกล้าฯ ซึ่ง ๑พณฯ ม.ล.ปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รับสนองพระบรมราชโองการจัดตั้งเป็นโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกองการประถมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2509 เปิดสอนชั้นเด็กเล็กถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 โดยมีคุณหญิงพวงรัตน์ วิเวกานนท์ เป็นผู้บริหารคนแรก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีเปิดโรงเรียนราชวินิต เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2511 และพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ จำนวน 100,000 บาท เพื่อใช้ดอกผลเป็นทุนพระราชทานแก่นักเรียนที่เรียนดี มีความประพฤติดีเรียบร้อย (โรงเรียนราชวินิต, 2565)

ที่ตั้งและอาณาเขต

ปัจจุบันโรงเรียนราชวินิต ตั้งอยู่เลขที่ 291/1 ถนนนครราชสีมา แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์ 02-2812156 โทรสาร 02-2829828 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีเนื้อที่ 12 ไร่ 2 งาน 81.08 ตารางวา

ปรัชญาประจำโรงเรียน

“เด็กเป็นสำคัญ สร้างสรรค์ความดี สู่วิถีความเป็นเลิศ”

วิสัยทัศน์

“ราชวินิตน้อมนำศาสตร์พระราชา พัฒนาคนดีในพระบารมีปกเกล้าฯ”

พันธกิจ

- 1) เคารพรักเกิดทุนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 2) น้อมนำศาสตร์พระราชา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การพัฒนาผู้เรียนอย่างยั่งยืน
- 3) บริหารจัดการศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนราชวินิตโดยใช้หลักธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย มีเครือข่ายภาครัฐ ภาคประชาสังคมและภาคเอกชนสนับสนุนการจัดการศึกษา
- 4) บริหารหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาชาติ มุ่งเน้นศักยภาพผู้เรียนเป็นสำคัญสู่ความเป็นมาตรฐานสากล
- 5) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีและเลื่อนวิทยฐานะ ภาควิชาความรู้
- 6) ส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมบนพื้นฐานความเป็นไทย ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก
- 7) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดี มีสุขภาพร่างกายเจริญเติบโตสมตามวัย เรียนรู้อย่างมีความสุข
- 8) ส่งเสริมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 9) จัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน อาคารเรียน ให้สะอาด ร่มรื่น ปลอดภัย แข็งแรงเสริมสร้างและมีบรรยากาศแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- 10) ส่งเสริมการจัดการศึกษาตามนโยบายการศึกษาของภาครัฐ และหน่วยงานต้นสังกัด

เป้าประสงค์

- 1) ผู้เรียนมีการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งด้านวิชาการ คุณธรรม และ สุขศึกษานามัยได้มาตรฐานการศึกษา
- 2) ผู้บริหาร ครู มีศักยภาพและสมรรถนะ ต่อกระบวนการทัศน์ ในการบริหารจัดการ การศึกษาที่เน้นศักยภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 3) สถานศึกษาให้บริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและ คุณภาพ ส่งเสริมต่อการพัฒนาองค์กร
- 4) สถานศึกษามีการกระจายบริหารตามโครงสร้างโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) เพื่อความเข้มแข็งในการตัดสินใจยึดหลักการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนตามหลักธรรมาภิบาล
- 5) ส่งเสริมและพัฒนาสื่อ และนวัตกรรม ก้าวล้ำทันโลก มุ่งเน้น การใส่ใจ สร้างความ พึงพอใจแก่ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน

ข้อมูลบุคลากรครู

โรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มี จำนวนบุคลากรครู ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ครูประจำการ ครูอัตราจ้าง พนักงานราชการที่ปฏิบัติการสอน โรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 แสดงจำนวนบุคลากรครู โรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

ที่	ตำแหน่ง	จำนวน (คน)
1	ผู้อำนวยการ	1
2	รองผู้อำนวยการ	1
3	ครูประจำการ	109
4	ครูอัตราจ้าง	30
5	พนักงานราชการ	3
	รวม	143

ที่มา : โรงเรียนราชวินิต, 2565

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาระดับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed-Methods) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร และ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร และ 3) แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งในบทนี้ได้นำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย ระเบียบวิธีการวิจัย และขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร และ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาวิจัย (Total Population Sampling) ได้แก่ ครูผู้สอนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร รวมทั้งสิ้น 143 คน (ข้อมูล ณ ปีการศึกษา 2565)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เพื่อใช้ในการศึกษาระดับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งผู้วิจัยสร้างตามขั้นตอนโดยศึกษาหาความรู้พื้นฐานกำหนดนิยามศัพท์ กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า สร้างแบบสอบถามตามมาตรฐานมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีเนื้อหาครอบคลุมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาเด็ก 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อนักเรียนแบบสอบถามเป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's Scale) ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีลำดับการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร โดยการทบทวนวรรณกรรม แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2) กำหนดประเด็นและขอบเขตของคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย

3) สร้างแบบสอบถามฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความครอบคลุมเนื้อหาและความถูกต้องของการใช้สำนวนภาษา และข้อเสนอแนะพร้อมทั้งดำเนินการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามคำแนะนำ

4) นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องของภาษาและความเที่ยงตรงของเนื้อหา ประกอบด้วย

(1) ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านคอน (ศรีเสริมกสิกร) จังหวัดน่าน วุฒิการศึกษา ศษ.ม. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

(2) ผู้อำนวยการโรงเรียน วัดเอนกศิฐาราม จังหวัดนนทบุรี วุฒิการศึกษา ศษ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(3) ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนราชวินิต วุฒิการศึกษา ศษ.ม. มหาวิทยาลัยรามคำแหง

โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ระหว่างข้อคำถามโดยให้คะแนน ดังนี้

+1 เห็นว่าข้อความนั้นสอดคล้องตามเนื้อหาที่ระบุไว้

0 ไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องตามเนื้อหาที่ระบุไว้

- 1 แน่ใจว่าข้อความนั้นไม่สอดคล้องตามเนื้อหาที่ระบุไว้

5) คำนวณหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะเนื้อหาที่ต้องการศึกษา โดยใช้สูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N} \quad (3-1)$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะเนื้อหาที่ต้องการศึกษา

$$\frac{\sum R}{N} \quad \text{แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด}$$

$$\quad \quad \quad \text{แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด}$$

กำหนดคะแนนจากการพิจารณาค่า IOC ของแต่ละข้อคำถามจะต้องมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ถ้าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.60 ข้อคำถามนั้นจะต้องนำไปปรับปรุงแก้ไขตามผลการประเมิน หรือข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ให้มีข้อและเนื้อหาที่สอดคล้องตรงกับเรื่องที่วิจัย

6) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อหาความเชื่อมั่นกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยวิธีการตรวจสอบความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Method) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (กัลยา วาณิชยบัญชา, 2557) โดยแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่น 0.902 และคัดเลือกประเด็นคำถามที่มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคตั้งแต่ .70 ขึ้นไป แสดงว่าประเด็นคำถามนั้นมีความเที่ยง ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ค่าความเที่ยงของประเด็นคำถามที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่สังเกตได้	Conbach's Alpha Coefficient : α
ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	
1. โรงเรียนมีการวางแผนงานด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	0.901
2. โรงเรียนมีการออกแบบเครื่องมือในการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่หลากหลาย	0.901
3. โรงเรียนมีการปรับปรุงข้อมูลนักเรียนรายบุคคลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ	0.901
4. ครูที่ปรึกษา มีการสัมภาษณ์นักเรียนและผู้ปกครองในการเก็บข้อมูลนักเรียน	0.899
5. โรงเรียนมีข้อมูลนักเรียนในระเบียนสะสมสามารถนำไปใช้ในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนครบทุกด้าน	0.896

ตารางที่ 3.1 ค่าความเที่ยงของประเด็นคำถามที่ใช้ในการวิจัย (ต่อ)

ตัวแปรที่สังเกตได้	Conbach's Alpha Coefficient : α
ด้านการคัดกรองนักเรียน	
1. โรงเรียนมีการดำเนินการให้มีระบบการคัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์การคัดกรอง	0.910
2. โรงเรียนมีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน มีการสัมภาษณ์และสรุปรายงานข้อมูลการคัดกรองนักเรียนด้วย	0.890
3. ครูมีการพิจารณาคัดกรองนักเรียน	0.892
4. ครูเก็บผลการคัดกรองข้อมูลนักเรียนเป็นความลับ	0.893
5. โรงเรียนมีการนำผลการคัดกรองนักเรียนไปใช้ในการช่วยเหลือนักเรียน	0.893
ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	
1. โรงเรียนให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนของครูที่ปรึกษาอย่างต่อเนื่อง	0.893
2. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละบุคคล	0.893
3. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมโฮมรูม	0.897
4. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมซ่อมเสริม เพื่อพัฒนานักเรียนที่มีปัญหาการเรียน	0.904
5. โรงเรียนมีการจัดประชุมผู้ปกครองเป็นประจำ	0.903
ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	
1. โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาของนักเรียน	0.906
2. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาของนักเรียน	0.893
3. ครูผู้สอนมีการแก้ไขปัญหานักเรียนโดยไม่ซ้ำเติมหรือการพูดให้นักเรียนรู้สึกเสียใจ	0.892
4. ครูผู้สอนมีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียนทุกกลุ่ม	0.895
5. โรงเรียนมีการประชุมกลุ่ม เพื่อปรึกษาปัญหาของนักเรียนในการแก้ไขเป็นรายกรณี	0.892

ตารางที่ 3.1 ค่าความเที่ยงของประเด็นคำถามที่ใช้ในการวิจัย (ต่อ)

ตัวแปรที่สังเกตได้	Conbach's Alpha Coefficient : α
ด้านการส่งต่อนักเรียน	
1. โรงเรียนมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาล สาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับปัญหาของนักเรียนในแต่ละด้าน	0.893
2. โรงเรียนมีการคัดกรองนักเรียนและการส่งต่อนักเรียน	0.904
3. ครูผู้สอนและโรงเรียนมีการประสานงานกับผู้ปกครอง กรณีที่มีการส่งต่อภายนอกโรงเรียน	0.904
4. โรงเรียนมีการติดตามผลการส่งต่อนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	0.898
5. โรงเรียนมีการทำความเข้าใจ ชี้แจงนักเรียนและผู้ปกครอง ถึงความจำเป็นที่ต้องส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา เข้าไปรับการช่วยเหลือ	0.904
แบบสอบถามทั้งฉบับ	0.902

จากตารางที่ 3.1 เห็นได้ว่าค่าความเที่ยงของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยจากการนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Conbach's Alpha Coefficient : α) มีค่าความเที่ยงอยู่ระหว่าง 0.902 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมกับการนำไปใช้

7) นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จนครบจำนวนที่กำหนดไว้

3.4 การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

3.4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากวิทยาลัยสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.2 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ให้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 143 คน ระยะเวลา 1 เดือน ระหว่างเดือน สิงหาคม 2566 ถึง เดือนกันยายน 2566

3.4.3 ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดและนำไปวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา และ ประสบการณ์ในการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage) ของข้อมูล แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

3.5.2 วิเคราะห์ข้อมูลระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์มีรายละเอียด ดังนี้

ที่สุด	ค่าเฉลี่ยคะแนนระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย
	ค่าเฉลี่ยคะแนนระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย
	ค่าเฉลี่ยคะแนนระหว่าง 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปาน
กลาง	
	ค่าเฉลี่ยคะแนนระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก
	ค่าเฉลี่ยคะแนนระหว่าง 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก
ที่สุด	

3.5.3 ศึกษาศึกษาความสัมพันธ์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ โดย แปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2554)

ถ้าได้ค่า r ที่ค่ามากกว่า 0.91 แสดงว่า มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก
 ถ้าได้ค่า r ที่ค่ามากกว่า 0.71 – 0.90 แสดงว่า มีความสัมพันธ์ในระดับสูง
 ถ้าได้ค่า r ที่ค่ามากกว่า 0.31 – 0.70 แสดงว่า มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
 ถ้าได้ค่า r ที่ค่ามากกว่า 0.01 – 0.30 แสดงว่า มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ
 ถ้าค่า r มีค่าเท่ากับ 0 แสดงว่า ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ระยะที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในการศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และศึกษานิเทศ ซึ่งถือเป็นผู้ทำหน้าที่นิเทศ แนะนำ ชี้แนะ กระตุ้นให้ครูและผู้บริหารสถานศึกษา ให้เกิดความรู้ ความตระหนัก และมีทักษะในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอน รวมผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 3 ท่าน

ตารางที่ 3.2 ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ประชากร	จำนวนคน
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ	1
ผู้อำนวยการโรงเรียน	1
รองผู้อำนวยการโรงเรียน	1
รวม	3

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่ได้มีการกำหนดแนวคำถามหลักในประเด็นการสัมภาษณ์ ดังนี้

1) แบบสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และศึกษานิเทศ ซึ่งถือเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ในประเด็นเกี่ยวกับ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป (ตำแหน่งงาน บทบาทหน้าที่ อาชีพการทำงาน)

ส่วนที่ 2 ประเด็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนซึ่งข้อคำถามจะได้หัวข้อจากตัวแปรตามกรอบการวิจัย

2) การสร้างเครื่องมือแบบสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจากหนังสือเอกสารทางวิชาการ ให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่ได้กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการสร้างเครื่องมือแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง(Semi-Structured Interview) โดยนำประเด็นจากการศึกษาความสัมพันธ์รายด้านของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 มาใช้ในแบบสัมภาษณ์โดยผู้วิจัย

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสมด้านเนื้อหาและด้านภาษาของข้อคำถาม และปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

ขั้นตอนที่ 4 ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามแนวคำถามที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลหลักตามแนวคำถามที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์ โดยติดต่อกับบุคคลที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก นัดหมาย วัน เวลา สถานที่ เพื่อดำเนินการสัมภาษณ์ และชี้แจงให้ผู้ให้ข้อมูลเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษา บทบาทและหน้าที่ของผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันในการเก็บข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ แนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จากแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) จากศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

ผู้อำนวยการโรงเรียน รวม 3 ท่าน โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเอกสารบันทึกการสนทนาของผู้จัดบันทึก โดยสรุปใจความจากเอกสาร ความถี่ของคำและเนื้อหาที่สนใจ โดยคำนึงถึงสถานการณ์การสัมภาษณ์ และจัดหมวดหมู่ในส่วนที่คล้ายคลึงกันในแต่ละประเด็นจากผลการสัมภาษณ์แล้วนำเสนอเป็นคำบรรยายแบบความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สามารถทำการวิเคราะห์ผลการศึกษอ้างอิงจากวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ทั้งนี้ได้แบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ส่วนดังต่อไปนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

4.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต

4.4 แนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต

กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปช่วยวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและทดสอบสมมติฐาน และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายในงานวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ย

S.D. = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

Sig. = ค่านัยสำคัญทางสถิติ

r = ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต จำนวน 5 ด้าน สามารถกำหนดเป็นสัญลักษณ์ ดังนี้

X = การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

X_1 = การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

X_2 = การคัดกรองนักเรียน

X_3 = การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

X_4 = การป้องกันและแก้ไขปัญหา

X_5 = การส่งต่อนักเรียน

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ที่	เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.	ชาย	48	33.57
2.	หญิง	95	66.43
ที่	อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.	ต่ำกว่า 30 ปี	44	30.77
2.	31 - 40 ปี	69	48.25
3.	41 - 50 ปี	23	16.08
4.	51 ปีขึ้นไป	7	4.90
ที่	ตำแหน่ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.	ครูประจำการ	131	91.61
2.	ครูอัตราจ้าง	10	6.99
3.	พนักงานราชการ	2	1.40
ที่	วุฒิการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.	ปริญญาตรี	81	56.64
2.	สูงกว่าปริญญาตรี	62	43.36
ที่	ประสบการณ์ในการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.	น้อยกว่า 5 ปี	46	32.17
2.	ตั้งแต่ 5 - 10 ปี	68	47.55
3.	มากกว่า 10 ปี	29	20.28
รวม		143	100.00

จากตารางที่ 4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 143 คน พบว่า

เพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 66.43 และเพศชาย จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 33.57

อายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อายุ 31 - 40 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 48.25 รองลงมาคืออายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 30.77 มีอายุ 41 - 50 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 16.08 และมีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.90

ตำแหน่ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีตำแหน่งครูประจำการ จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 91.61 รองลงมาคือมีตำแหน่งครูอัตราจ้าง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.99 และมีตำแหน่งพนักงานราชการ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.40

วุฒิการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 56.64 และวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 43.36

ประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 5 – 10 ปี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 47.55 รองลงมาคือมีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 32.17 และมีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 20.28

4.2 การวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต

ตารางที่ 4.2 ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต

n = 143

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.31	0.31	มาก
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.16	0.30	มาก
3. ด้านความรับผิดชอบ	4.23	0.32	มาก

ตารางที่ 4.2 ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต (ต่อ)

n=143

การดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.54	0.41	มากที่สุด
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.38	0.40	มาก
รวม	4.32	0.19	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$ S.D. = 0.19) เมื่อแยกพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$ S.D. = 0.41) ด้านการส่งต่อนักเรียน มีระดับการดำเนินงานมาก ($\bar{X} = 4.38$ S.D. = 0.40) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีระดับการดำเนินงานมาก ($\bar{X} = 4.31$ S.D. = 0.31) ด้านความรับผิดชอบ มีระดับการดำเนินงานมาก ($\bar{X} = 4.23$ S.D. = 0.32) และด้านการคัดกรองนักเรียน มีระดับการดำเนินงานมาก ($\bar{X} = 4.16$ S.D. = 0.30) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

n = 143

การดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. โรงเรียนมีการวางแผนงานด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.64	0.52	มากที่สุด
2. โรงเรียนมีการออกแบบเครื่องมือในการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่หลากหลาย	4.55	0.50	มากที่สุด
3. โรงเรียนมีการปรับปรุงข้อมูลนักเรียนรายบุคคลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ	4.06	0.54	มาก

ตารางที่ 4.3 ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (ต่อ)

n = 143

การดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
4. ครูที่ปรึกษา มีการสัมภาษณ์ นักเรียนและผู้ปกครองในการเก็บ ข้อมูลนักเรียน	4.23	0.64	มาก
5. โรงเรียนมีข้อมูลนักเรียนใน ระเบียบสะสมสามารถนำไปใช้ใน การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนครบทุกด้าน	4.08	0.55	มาก
รวม	4.31	0.31	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$ S.D. = 0.50) เมื่อแยกพิจารณา รายข้อ พบว่า มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$ S.D. = 0.52) โรงเรียนมีการออกแบบเครื่องมือในการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$ S.D. = 0.50) ครูที่ปรึกษา มีการสัมภาษณ์นักเรียนและผู้ปกครองในการเก็บข้อมูลนักเรียน มีระดับการดำเนินงานมาก ($\bar{X} = 4.23$ S.D. = 0.64) โรงเรียนมีข้อมูลนักเรียนในระเบียบสะสมสามารถนำไปใช้ในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนครบทุกด้าน มีระดับการดำเนินงานมาก ($\bar{X} = 4.08$ S.D. = 0.55) และโรงเรียนมีการปรับปรุงข้อมูลนักเรียนรายบุคคลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ มีระดับการดำเนินงานมาก ($\bar{X} = 4.06$ S.D. = 0.54) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต ด้านการคัดกรองนักเรียน

n = 143

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. โรงเรียนมีการดำเนินการให้มีระบบการคัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์การคัดกรอง	4.57	0.54	มากที่สุด
2. โรงเรียนมีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน มีการสัมภาษณ์และสรุปรายงานข้อมูลการคัดกรองนักเรียนด้วย	4.24	0.49	มาก
3. ครูมีการพิจารณาคัดกรองนักเรียน	4.18	0.58	มาก
4. ครูเก็บผลการคัดกรองข้อมูลนักเรียนเป็นความลับ	3.36	0.98	ปานกลาง
5. โรงเรียนมีการนำผลการคัดกรองนักเรียนไปใช้ในการช่วยเหลือนักเรียน	4.43	0.50	มาก
รวม	4.16	0.30	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต ด้านการคัดกรองนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$ S.D. = 0.50) เมื่อแยกพิจารณารายข้อพบว่า โรงเรียนมีการดำเนินการให้มีระบบการคัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์การคัดกรอง มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$ S.D. = 0.54) โรงเรียนมีการนำผลการคัดกรองนักเรียนไปใช้ในการช่วยเหลือนักเรียน มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ($\bar{X} = 4.43$ S.D. = 0.50) โรงเรียนมีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน มีการสัมภาษณ์และสรุปรายงานข้อมูลการคัดกรองนักเรียนด้วย มีระดับการดำเนินงานมาก ($\bar{X} = 4.24$ S.D. = 0.49) ครูมีการพิจารณาคัดกรองนักเรียน มีระดับการดำเนินงานมาก ($\bar{X} = 4.18$ S.D. = 0.58) และครูเก็บผลการคัดกรองข้อมูลนักเรียนเป็นความลับ มีระดับการดำเนินงานปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$ S.D. = 0.98) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต ด้านความ
รับผิดชอบ

n = 143

การดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ด้านความรับผิดชอบ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. โรงเรียนให้ความสำคัญกับการจัด กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน ของครูที่ปรึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.90	0.57	มาก
2. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพัฒนา นักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพตาม ศักยภาพของนักเรียนแต่ละบุคคล	4.59	0.53	มากที่สุด
3. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมโฮมรูม	4.52	0.50	มากที่สุด
4. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมซ่อม เสริม เพื่อพัฒนานักเรียนที่มีปัญหา ด้านการเรียน	4.09	0.53	มาก
5. โรงเรียนมีการจัดประชุม ผู้ปกครองเป็นประจำ	4.06	0.57	มาก
รวม	4.23	0.32	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราช
วินิต ด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$ S.D. = 0.32) เมื่อแยกพิจารณารายข้อ พบว่า
โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละ
บุคคล มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$ S.D. = 0.53) โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมโฮมรูม มี
ระดับการดำเนินงานมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$ S.D. = 0.50) โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมซ่อมเสริม เพื่อ
พัฒนานักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียน มีระดับการดำเนินงานมาก ($\bar{X} = 4.09$ S.D. = 0.53) โรงเรียนมี
การจัดประชุมผู้ปกครองเป็นประจำ มีระดับการดำเนินงานมาก ($\bar{X} = 4.06$ S.D. = 0.57) และโรงเรียน
ให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนของครูที่ปรึกษาอย่างต่อเนื่อง มีระดับ
การดำเนินงานมาก ($\bar{X} = 3.90$ S.D. = 0.57) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญห

n = 143

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญห	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหของนักเรียน	4.58	0.55	มากที่สุด
2. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อป้องกันแก้ไขปัญห	4.64	0.54	มากที่สุด
3. ครูผู้สอนมีการแก้ไขปัญหานักเรียนโดยไม่ซ้ำเติมหรือการพูดให้นักเรียนรู้สึกเสียใจ	4.69	0.52	มากที่สุด
4. ครูผู้สอนมีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียนทุกกลุ่ม	4.71	0.50	มากที่สุด
5. โรงเรียนมีการประชุมกลุ่มเพื่อปรึกษาปัญหของนักเรียนในการแก้ไขเป็นรายกรณี	4.07	0.53	มาก
รวม	4.54	0.41	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญห อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$ S.D. = 0.50) เมื่อแยกพิจารณารายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียนทุกกลุ่ม มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$ S.D. = 0.50) ครูผู้สอนมีการแก้ไขปัญหานักเรียนโดยไม่ซ้ำเติมหรือการพูดให้นักเรียนรู้สึกเสียใจ มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$ S.D. = 0.52) โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหของนักเรียน มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$ S.D. = 0.54) โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหของนักเรียน มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$ S.D. = 0.55) และโรงเรียนมีการประชุมกลุ่มเพื่อปรึกษา

ปัญหาของนักเรียนในการแก้ไขเป็นรายกรณี มีระดับการดำเนินงานมาก ($\bar{X} = 4.07$ S.D. = 0.53) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต ด้านการส่งต่อนักเรียน

n = 143

การดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. โรงเรียนมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาล สาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับปัญหาของนักเรียนในแต่ละด้าน	4.10	0.53	มาก
2. โรงเรียนมีการคัดกรองนักเรียนและการส่งต่อนักเรียน	4.53	0.58	มากที่สุด
3. ครูผู้สอนและโรงเรียนมีการประสานงานกับผู้ปกครองกรณีที่มีการส่งต่อภายนอกโรงเรียน	4.59	0.63	มากที่สุด
4. โรงเรียนมีการติดตามผลการส่งต่อนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.01	0.59	มาก
5. โรงเรียนมีการทำความเข้าใจชี้แจงนักเรียนและผู้ปกครอง ถึงความจำเป็นที่ต้องส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาเข้าไปรับการช่วยเหลือ	4.67	0.58	มากที่สุด
รวม	4.38	0.40	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต ด้านการส่งต่อนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$ S.D. = 0.40) เมื่อแยกพิจารณารายข้อ พบว่าโรงเรียนมีการทำความเข้าใจชี้แจงนักเรียนและผู้ปกครอง ถึงความจำเป็นที่ต้องส่งต่อนักเรียนที่มี

ปัญหาเข้าไปรับการช่วยเหลือมีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$ S.D. = 0.58) ครูผู้สอนและโรงเรียนมีการประสานงานกับผู้ปกครองกรณีที่มีการส่งต่อภายนอกโรงเรียน มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$ S.D. = 0.63) โรงเรียนมีการคัดกรองนักเรียนและการส่งต่อนักเรียน มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$ S.D. = 0.58) โรงเรียนมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาล สาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับปัญหาของนักเรียนในแต่ละด้าน มีระดับการดำเนินงานมาก ($\bar{X} = 4.10$ S.D. = 0.53) โรงเรียนมีการติดตามผลการส่งต่อนักเรียนอย่างต่อเนื่อง และ มีระดับการดำเนินงานมาก ($\bar{X} = 4.01$ S.D. = 0.59) ตามลำดับ

สรุปได้ว่าระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต อยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ด้านการส่งต่อนักเรียน มีระดับการดำเนินงานมากด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีระดับการดำเนินงานมาก ด้านความรับผิดชอบ มีระดับการดำเนินงานมาก และด้านการคัดกรองนักเรียน มีระดับการดำเนินงานมาก ตามลำดับ

4.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต

ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานข้อที่ 2 การดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิตมีความสัมพันธ์กัน

H_0 : การดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครไม่มีความสัมพันธ์กัน

H_1 : การดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กัน

ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยเริ่มต้นจากการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ของการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครทั้งในภาพรวมและแยกเป็นรายด้าน

จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำเรียงลำดับความสัมพันธ์เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างแนวคำถามไปสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งได้ผลดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ความสัมพันธ์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต

n = 143

	$\bar{X}$		X	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅
1.ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในภาพรวม	4.32	r	1					
		Sig.						
2.การรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคล	4.31	r	.535**	1				
		Sig.	0.000					
3.การคัดกรองนักเรียน	4.16	r	.276**	0.034	1			
		Sig.	0.001	0.684				
4.การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน	4.23	r	.646**	0.118	0.042	1		
		Sig.	0.000	0.162	0.621			
5.การป้องกันและแก้ไข ปัญหา	4.54	r	.729**	.542**	-0.094	.327**	1	
		Sig.	0.000	0.000	0.266	0.000		
6.การส่งต่อนักเรียน	4.38	r	.435**	-.216**	-0.063	.239**	0.042	1
		Sig.	0.000	0.010	0.453	0.004	0.621	

*มีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ .05

**มีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ .01

จากตารางที่ 4.8 สามารถเรียงลำดับความสัมพันธ์ของการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ทั้งในภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้านได้ 9 ลำดับ ดังนี้ 1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญ .05 กับด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ($r = .729$) 2) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางกับด้านการส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียน ($r = .646$) 3) การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญ .05 กับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($r = .542$) 4) ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางกับด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($r = .535$) 5) ด้านการ

ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญ .05 กับด้านการส่งต่อนักเรียน ($r=.435$) 6) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญ .05 กับด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($r=.329$) 7) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญ .05 กับด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($r=.327$) 8) ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญ .05 กับด้านการคัดกรองนักเรียน ($r=.276$) และ 9) ด้านการส่งต่อนักเรียนมีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญ .05 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($r = -.216$)

ในส่วนของการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ทั้งในภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้านที่ไม่มีความสัมพันธ์กัน มีจำนวน คู่ ดังนี้ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและด้านการคัดกรองนักเรียน 2) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 3) ด้านการคัดกรองนักเรียนและด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) ด้านการคัดกรองนักเรียนและด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา 5) ด้านการคัดกรองนักเรียนและด้านการส่งต่อนักเรียน และ 6) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาและด้านการส่งต่อนักเรียน ดังนั้น ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ การดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญ .05

4.4 การวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลความสัมพันธ์ของการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครทั้งในภาพรวมและแยกเป็นรายด้าน เพื่อนำไปสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยจากการวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 3 ท่าน ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 2 ท่าน และศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ จำนวน 1 ท่าน โดยยึดตามกรอบแนวคิดการวิจัยและจำแนกออกเป็น 5 ด้าน รวม 16 แนวทาง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.9 ตารางรายงานข้อมูลแนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก 3 คน

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน			
ผู้ให้ข้อมูลหลัก การส่งเสริม	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3
1. ด้านการรู้จัก นักเรียนเป็นรายบุคคล	- ครูที่ปรึกษาควรรอเยี่ยมบ้านนักเรียนในชั้นเรียนที่ตนเองรับผิดชอบ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อศึกษาความเป็นอยู่ของนักเรียน - ผู้อำนวยการโรงเรียนควรมีการประชุมสร้างความเข้าใจในการคัดกรองนักเรียนให้ครูแต่ละคนเข้าใจตรงกัน และมีแนวทางการดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน	- ครูที่ปรึกษาควรออกเยี่ยมบ้านนักเรียนในชั้นเรียนที่ตนเองรับผิดชอบ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อสังเกตบ้านของนักเรียนว่ามีสภาพความเป็นอยู่อย่างไร และครอบครัวมีรายได้เพียงพอต่อการดูแลนักเรียนหรือไม่ - ครูควรใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มาช่วยในการบันทึก และวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน เช่น โปรแกรม SDQ เป็นต้น	- ครูที่ปรึกษาควรจดจำรายชื่อของนักเรียนในความรับผิดชอบให้ได้ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน - ผู้อำนวยการโรงเรียนควรจัดกิจกรรมที่ครูกับนักเรียนได้ทำร่วมกัน นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียน เพื่อให้มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันมากขึ้น - ครูควรสร้างการยอมรับจากสังคมให้เด็กในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากเด็กในวัยประถมศึกษาชื่นชอบการได้รับคำชมเชยยกย่องจากคุณครู

จากตารางที่ 4.9 สามารถสรุปแนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ได้ 4 แนวทางดังนี้

1) สถานศึกษาควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลที่ตรงกัน กำหนดเป้าหมายชัดเจน และเปิดโอกาสให้ครูได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างยืดหยุ่นและเหมาะสมกับนักเรียนในความรับผิดชอบของครูที่ปรึกษาแต่ละคน

2) ครูที่ปรึกษาควรทำความรู้จักกับนักเรียนเป็นรายบุคคลและจดจำชื่อของนักเรียนในความรับผิดชอบให้ได้เพื่อเป็นการแสดงออกถึงความใส่ใจที่มีต่อนักเรียน สร้างการมีตัวตนของนักเรียนกับครูที่ปรึกษา เนื่องด้วยเด็กวัยประถมศึกษาเป็นวัยที่ต้องการการยอมรับจากสังคม และผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดเวลาให้ครูได้มีกิจกรรมร่วมกับนักเรียน เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมากขึ้น

3) ครูที่ปรึกษาของนักเรียนควรมีการศึกษาการใช้งานเครื่องมือแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน SDQ (Strengths and Difficulties Questionnaire) และใช้สัมภาษณ์นักเรียนในความรับผิดชอบของตนเองอย่างถูกวิธี โดยต้องให้เกิดบรรยากาศที่รู้สึกปลอดภัย ทำให้นักเรียนไม่รู้สึกถูกกดดันและให้ข้อมูลอย่างเต็มใจเพื่อให้ข้อมูลที่ได้ตรงตามพฤติกรรมที่แท้จริงของนักเรียนมากที่สุด

4) ให้ความสำคัญกับการเยี่ยมบ้านนักเรียน ครูที่ปรึกษาควรมีการวางแผนการเยี่ยมบ้าน กำหนดเยี่ยมบ้านปีการศึกษาละ 2 ครั้ง เพื่อเป็นการปรับปรุงข้อมูลของนักเรียนให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และดำเนินการจัดเก็บข้อมูลของนักเรียนให้รอบด้าน ทั้งสภาพความเป็นอยู่ว่านักเรียนอาจได้รับความเสี่ยงจากสภาพแวดล้อมใกล้เคียงที่อยู่อาศัยหรือไม่ รวมไปถึงข้อมูลด้านเศรษฐกิจของครอบครัว เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

ตารางที่ 4.10 ตารางรายงานข้อมูลแนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน

ราชวินิต ด้านการคัดกรองนักเรียน จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก 3 คน

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน			
ผู้ให้ข้อมูลหลัก การส่งเสริม	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3
2. ด้านการคัดกรอง นักเรียน	- ผู้อำนวยการโรงเรียนควร กำหนดแผนการคัดกรอง นักเรียนในโรงเรียนทั้งที่	- ครูที่ปรึกษาควรมี การปรับปรุงข้อมูล นักเรียนให้เป็น	- ครูที่ปรึกษาควรใช้ แบบคัดกรอง หรือ แบบประเมินนักเรียน

ตารางที่ 4.10 ตารางรายงานข้อมูลแนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต ด้านการคัดกรองนักเรียน จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก 3 คน (ต่อ)

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน			
ผู้ให้ข้อมูลหลัก การส่งเสริม	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3
	เข้าใหม่และนักเรียนปัจจุบัน โดยให้ครู และสมาคมผู้ปกครอง ภาควิชาที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการคัดกรองนักเรียน - ผู้อำนวยการโรงเรียนควรกำหนดให้มีการประชุมเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้กำหนดแนวทางการคัดกรองให้ชัดเจนเป็นไปในแนวทางเดียวกัน	ปัจจุบันอยู่เสมอ - โรงเรียนควรมีการประสานงานกับหน่วยงานภาควิชาที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาล เป็นต้น เพื่อช่วยเหลือในการคัดกรองนักเรียนที่เป็นเด็กพิเศษ - โรงเรียนควรมีการกำหนดให้ครูที่ปรึกษาและครูที่ปรึกษาเดิมของนักเรียนมีการส่งต่อข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ	ในความรับผิดชอบอย่างหลากหลาย เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน - โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูได้นำเทคโนโลยีมาช่วยในการคัดกรองนักเรียน เช่น โปรแกรมสำเร็จรูป เป็นต้น เนื่องจากจะช่วยให้บันทึกและส่งต่อข้อมูลได้ง่าย - ครูที่ปรึกษาควรใช้เกณฑ์คุณลักษณะอันพึงประสงค์เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการคัดกรองนักเรียน

จากตารางที่ 4.10 สามารถสรุปแนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต ด้านการคัดกรองนักเรียน ได้ 5 แนวทางดังนี้

1) สถานศึกษาควรมีการวางแผนการคัดกรองนักเรียนให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และสถานการณ์ปัจจุบัน โดยผู้บริหารสถานศึกษา ครู รวมไปถึงสมาคมผู้ปกครองควรเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดขั้นตอนการคัดกรองนักเรียนอย่างเป็นระบบ

2) ครูที่ปรึกษาควรใช้แบบประเมินนักเรียนให้มีความหลากหลาย มีการนำโปรแกรมประเมินพฤติกรรมนักเรียนเข้ามาใช้เพื่อความสะดวกในการเก็บข้อมูล โดยอาจใช้เทคโนโลยีจำพวกโปรแกรมสำเร็จรูปมาเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลการคัดกรองนักเรียน เพื่อลดความผิดพลาดในการบันทึกและการส่งต่อข้อมูล

3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้การประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจและให้ความรู้ในการใช้เกณฑ์การคัดกรองนักเรียน การวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกำหนดให้ครูที่ปรึกษาได้มีการคัดกรองอย่างเป็นขั้นตอนตั้งแต่เริ่มปีการศึกษาที่จัดการเรียนการสอน

4) ครูที่ปรึกษาควรมีการปรับปรุงข้อมูลของนักเรียนให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และควรมีกระบวนการส่งต่อและแลกเปลี่ยนข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคลร่วมกับครูประจำวิชาที่เข้ามารับผิดชอบจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ครูได้รับข้อมูลของนักเรียนอย่างรอบด้านทั้งด้านพฤติกรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ รวมไปถึงการบรรลุดัชนีชี้วัดรายวิชาต่าง ๆ ที่นักเรียนต้องเรียนรู้ด้วย เพื่อให้ครูสามารถสามารถคัดกรองนักเรียนได้อย่างมีคุณภาพและช่วยเหลือส่งเสริมนักเรียนได้อย่างตรงตามความต้องการ

5) สถานศึกษาควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับทางโรงพยาบาลในพื้นที่ เพื่อขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาเด็กหรือจิตแพทย์ให้เข้ามาช่วยเหลือในการคัดกรองนักเรียน หากสถานศึกษาพบว่ามีนักเรียนในสังกัดมีเสี่ยงหรือคาดการณ์ว่าเป็นเด็กพิเศษ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้ให้การรับรอง และสถานศึกษาจะได้กำหนดแนวทางการดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กเหล่านั้นให้เหมาะสมกับสภาพจริง

ตารางที่ 4.11 ตารางรายงานข้อมูลแนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน
ราชวินิต ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

3 คน

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน			
ผู้ให้ข้อมูลหลัก การส่งเสริม	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3
3. ด้านการส่งเสริม และพัฒนานักเรียน	- โรงเรียนควรจัด กิจกรรมแนะแนวใน การส่งเสริมนักเรียน ให้มีความสามารถตาม	- โรงเรียนควรมีการ จัดกิจกรรมส่งเสริม ความสามารถของ นั ก เรี ย น ไ ห้ มี ประสิทธิภาพ เช่น	- โรงเรียนขนาดใหญ่ ที่มีศักยภาพควรมีการ จัดตั้งศูนย์การศึกษา พิเศษในโรงเรียน เพื่อ ช่วยให้นักเรียนที่มี

ตารางที่ 4.11 ตารางรายงานข้อมูลแนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน
ราชวินิต ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก
3 คน (ต่อ)

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน			
ผู้ให้ข้อมูลหลัก การส่งเสริม	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3
	ความต้องการของ นักเรียนเอง	กิจกรรม ชุม นุ่ม กิจกรรมแนะแนว เป็น ต้น	ความบกพร่อง หรือ เป็นเด็กพิเศษสามารถ เรียนรู้ร่วมกับนักเรียน คนอื่น ๆ ในโรงเรียน ได้

จากตารางที่ 4.11 สามารถสรุปแนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
โรงเรียนราชวินิต ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ได้ 2 แนวทางดังนี้

1) ครูที่ปรึกษาควรสำรวจความต้องการของนักเรียนในความรับผิดชอบ และแนะ
แนวเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ ทักษะ ประสิทธิภาพของตนเองให้เต็มตามศักยภาพและเป็นไป
ตามความถนัดของนักเรียน เช่น จัดกิจกรรมซ่อมเสริมการเรียนรู้ กิจกรรมชุมนุม เป็นต้น

2) การจัดตั้งศูนย์การศึกษาพิเศษในโรงเรียนขนาดใหญ่ ที่มีศักยภาพในการบรรจุ
บุคลากรด้านการศึกษาพิเศษที่แตกต่างหากจากครูผู้สอนทั่วไป

ตารางที่ 4.12 ตารางรายงานข้อมูลแนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน
ราชวินิต ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก 3 คน

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน			
ผู้ให้ข้อมูลหลัก การส่งเสริม	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3
4. ด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหา	- โรงเรียนควรมีการ จัด ทำ ระเบ ย บ การ จัดเก็บและ ส่งต่อ ข้อมูลของ	- โรงเรียนควรการ วางแผนการศึกษาต่อ ให้นักเรียนได้เลือก และแนะแนวทางให้	- โรงเรียนควรมีการ จัดกิจกรรมแนะแนว การศึกษาต่อให้กับ นักเรียน โดยให้

ตารางที่ 4.12 ตารางรายงานข้อมูลแนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก 3 คน (ต่อ)

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน			
ผู้ให้ข้อมูลหลัก การส่งเสริม	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3
	นักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ - โรงเรียนควรมีการวางแผนในการส่งเสริมหรือแก้ปัญหาให้กับนักเรียน โดยอาจสอดแทรกเข้าไปในช่วงกิจกรรมแนะแนว	เห็นถึงประโยชน์ของการศึกษาต่อในรูปแบบต่างๆ	นักเรียนเลือกรับข้อมูลการศึกษาต่อได้ตามความสนใจของตนเอง โดยอาจมีข้อมูลการศึกษาต่อทั้งในสายสามัญและสายอาชีพ หรือการศึกษาพิเศษต่างๆ

จากตารางที่ 4.12 สามารถสรุปแนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ได้ 2 แนวทางดังนี้

1) สถานศึกษาควรมีการสร้างฐานข้อมูลในการติดต่อผู้ปกครองเพื่อใช้ในการติดต่อผู้ปกครองในนักเรียนบางรายที่มีปัญหาเป็นทางลับ

2) สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมแนะแนว แบบมีทางเลือกเพื่อให้ นักเรียนได้เลือกพัฒนาศักยภาพของตนเองตามความสนใจหรือความสามารถ และเป็นประโยชน์ในการวางแผนศึกษาต่อของนักเรียนว่าจะเน้นศึกษาในสถานศึกษาประเภทใดในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าที่สามารถเลือกเรียนได้หลายเส้นทาง เช่น สายสามัญ สายอาชีพ สายเตรียมอุดมศึกษา เป็นต้น

ตารางที่ 4.13 ตารางรายงานข้อมูลแนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต ด้านการส่งต่อนักเรียน จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก 3 คน

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน			
ผู้ให้ข้อมูลหลัก การส่งเสริม	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	- โรงเรียนควรกำหนดแนวทางการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาอย่างชัดเจน โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง - โรงเรียนควรแจ้งแนวทางการส่งต่อนักเรียนให้กับผู้ปกครองได้ทราบเพื่อสร้างความเข้าใจและทำให้ผู้ปกครองไม่รู้สึกว่าการเรียนทอดทิ้งบุตรหลานของตนเอง	- โรงเรียนควรมีการกำหนดแนวทางการส่งต่อนักเรียนให้ชัดเจน และจำแนกประเภทของนักเรียนว่าหากไม่สามารถศึกษาต่อที่โรงเรียนได้ โรงเรียนจะมีแนวทางการส่งต่อหรือหาสถานศึกษาใหม่ให้อย่างไร - โรงเรียนควรมีผู้เชี่ยวชาญในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเข้ามาเพื่อช่วยให้เห็นถึงการให้ความสำคัญในการส่งต่อนักเรียนอย่างถูกต้อง	- โรงเรียนควรมีการประสานงานกับศูนย์ศึกษาพิเศษในพื้นที่เพื่อให้เข้ามาช่วยในกรณีพบเด็กพิเศษที่ผ่านการประเมินจากแพทย์ในโรงเรียน และโรงเรียนไม่สามารถจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้

จากตารางที่ 4.13 สามารถสรุปแนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต ด้านการส่งต่อนักเรียน ได้ 3 แนวทางดังนี้

1) สถานศึกษาควรกำหนดแนวทางการส่งต่อนักเรียนให้ชัดเจน ว่านักเรียนที่มีปัญหาและไม่สามารถศึกษาต่อในสถานศึกษาได้ประเภทใดควรมีการประสานงานส่งต่อไปที่ไหนจึงจะเหมาะสม และให้ความรู้กับครูที่ปรึกษาในการ ส่งต่อเพื่อดำเนินการส่งต่อนักเรียนได้อย่างถูกต้องตามกระบวนการ

2) สถานศึกษาควรมีการชี้แจงผู้ปกครองให้เข้าใจแนวทางของการส่งต่อนักเรียนให้ชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดความรู้สึกว่าสถานศึกษาไม่ต้องการบุตรหลานของเขา และชี้ให้เห็นความสำคัญของการส่งต่อนักเรียนอย่างเหมาะสมนักเรียนจะได้รับการแก้ไขปัญหจากผู้มีประสบการณ์หรือผู้เชี่ยวชาญ

3) สถานศึกษาควรมีการประสานงานศูนย์การศึกษาพิเศษในพื้นที่รับผิดชอบเพื่อให้มีการส่งต่อและช่วยเหลือดูแลนักเรียนได้อย่างถูกต้องต่อไป

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาความสัมพันธ์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร และ 3) ศึกษาแนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร งานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน เก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือกับครูผู้สอนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร รวมทั้งสิ้น 143 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 3 ท่าน นำเนื้อหาที่ได้มาตรวจสอบเชิงเนื้อหาด้วยวิธีการสามเส้า และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างแนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต อยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ด้านการส่งต่อนักเรียน มีระดับการดำเนินงานมาก ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีระดับการดำเนินงานมาก ด้านความรับผิดชอบ มีระดับการดำเนินงานมาก และด้านการคัดกรองนักเรียน มีระดับการดำเนินงานมาก ตามลำดับ

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนราชวินิตทั้งทั้งในภาพรวมและจำแนกรายด้าน 5 ด้าน ได้แก่ การรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อนักเรียน พบความสัมพันธ์จำนวน 9 คู่ ได้แก่ 1) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน ภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับการป้องกันและแก้ไขปัญหา 2) ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางกับการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 3) การป้องกันและแก้ไ้ปัญหา มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางกับการรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคล 4) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกใน ระดับปานกลางกับด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 5) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมมี ความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางกับการส่งต่อนักเรียน 6) การป้องกันและแก้ไ้ปัญหา มี ความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำกับการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 7) การป้องกันและแก้ไ้ ปัญหา มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำกับการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 8) การดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำกับการคัดกรองนักเรียน และ 9) การส่งต่อนักเรียนมีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับต่ำกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

5.1.3 แนวทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต จากการ วิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 3 ท่าน โดยยึดตามกรอบแนวคิดการ วิจัยและจำแนกออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

1.1) สถานศึกษาควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์ข้อมูล นักเรียนเป็นรายบุคคลที่ตรงกัน กำหนดเป้าหมายชัดเจน และเปิดโอกาสให้ครูได้เข้ามามีส่วนร่วมใน การกำหนดแนวทางการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างยืดหยุ่นและเหมาะสมกับนักเรียนในความ รับผิดชอบของครูที่ปรึกษาแต่ละคน

1.2) ครูที่ปรึกษาควรทำความรู้จักกับนักเรียนเป็นรายบุคคลและจดจำชื่อของ นักเรียนในความรับผิดชอบให้ได้เพื่อเป็นการแสดงออกถึงความใส่ใจที่มีต่อนักเรียน สร้างการมี ตัวตนของนักเรียนกับครูที่ปรึกษา เนื่องด้วยเด็กวัยประถมศึกษาเป็นวัยที่ต้องการการยอมรับจาก สังคม และผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดเวลาให้ครูได้มีกิจกรรมร่วมกับนักเรียน เพื่อเสริมสร้าง ความสัมพันธ์และรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมากขึ้น

1.3) ให้ความสำคัญกับการเยี่ยมบ้านนักเรียน ครูที่ปรึกษาควรมีการวาง แผนการเยี่ยมบ้าน กำหนดเยี่ยมบ้านปีการศึกษาละ 2 ครั้ง เพื่อเป็นการปรับปรุงข้อมูลของนักเรียนให้

เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และดำเนินการจัดเก็บข้อมูลของนักเรียนให้รอบด้าน ทั้งสภาพความเป็นอยู่ว่านักเรียนอาจได้รับความเสี่ยงจากสภาพแวดล้อมใกล้เคียงที่อยู่อาศัยหรือไม่ รวมไปถึงข้อมูลด้านเศรษฐกิจของครอบครัว เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

2) ด้านการคัดกรองนักเรียน

2.1) สถานศึกษาควรมีการวางแผนการคัดกรองนักเรียนให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และสถานการณ์ปัจจุบัน โดยผู้บริหารสถานศึกษา ครู รวมไปถึงสมาคมผู้ปกครองควรเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดขั้นตอนการคัดกรองนักเรียนอย่างเป็นระบบ

2.2) ครูที่ปรึกษาของนักเรียนควรมีการศึกษาการใช้งานเครื่องมือแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน SDQ (Strengths and Difficulties Questionnaire) และใช้สัมภาษณ์นักเรียนในความรับผิดชอบของตนเองอย่างถูกวิธี โดยต้องให้เกิดบรรยากาศที่รู้สึกปลอดภัย ทำให้นักเรียนไม่รู้สึกรู้สึกว่าถูกกดดันและให้ข้อมูลอย่างเต็มใจเพื่อให้ข้อมูลที่ได้ตรงตามพฤติกรรมที่แท้จริงของนักเรียนมากที่สุด

2.3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้การประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจและให้ความรู้ในการใช้เกณฑ์การคัดกรองนักเรียน การวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกำหนดให้ครูที่ปรึกษาได้มีการคัดกรองอย่างเป็นขั้นตอนตั้งแต่เริ่มปีการศึกษาที่จัดการเรียนการสอน

2.4) ครูที่ปรึกษาควรมีการปรับปรุงข้อมูลของนักเรียนให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และควรมีกระบวนการส่งต่อและแลกเปลี่ยนข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคลร่วมกับครูประจำวิชาที่เข้ามารับผิดชอบจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ครูได้รับข้อมูลของนักเรียนอย่างรอบด้านทั้งด้านพฤติกรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ รวมไปถึงการบรรลุตัวชี้วัดรายวิชาต่าง ๆ ที่นักเรียนต้องเรียนรู้ด้วย เพื่อให้ครูสามารถสามารถคัดกรองนักเรียนได้อย่างมีคุณภาพและช่วยเหลือส่งเสริมนักเรียนได้อย่างตรงตามความต้องการ

2.5) สถานศึกษาควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับทางโรงพยาบาลในพื้นที่เพื่อขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาเด็กหรือจิตแพทย์ให้เข้ามาช่วยเหลือในการคัดกรองนักเรียนหากสถานศึกษาพบว่ามีนักเรียนในสังกัดมีเสียงหรือคาดการณ์ว่าเป็นเด็กพิเศษ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้ให้การรับรอง และสถานศึกษาจะได้กำหนดแนวทางการดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กเหล่านั้นให้เหมาะสมกับสภาพจริง

3) ด้านความรับผิดชอบ

3.1) ครูที่ปรึกษาควรสำรวจความต้องการของนักเรียนในความรับผิดชอบ และแนะแนวให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ของตนเองให้เต็มตามศักยภาพ และเป็นไปตามความถนัดของนักเรียน เช่น จัดกิจกรรมซ่อมเสริมการเรียนรู้ กิจกรรมชุมนุม เป็นต้น

3.2) การจัดตั้งศูนย์การศึกษาพิเศษในโรงเรียนขนาดใหญ่ ที่มีศักยภาพในการบรรจุนักเรียนด้านการศึกษาพิเศษที่แตกต่างหากจากครูผู้สอนทั่วไป

4) ด้านการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา

4.1) สถานศึกษาควรมีการสร้างฐานข้อมูลในการติดต่อผู้ปกครองเพื่อใช้ในการติดต่อผู้ปกครองในนักเรียนบางรายที่มีปัญหาเป็นทางลับ

4.2) สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมแนะแนว แบบมีทางเลือกเพื่อให้นักเรียนได้เลือกพัฒนาศักยภาพของตนเองตามความสนใจหรือความสามารถ และเป็นประโยชน์ในการวางแผนศึกษาต่อของนักเรียนว่าจะเน้นศึกษาในสถานศึกษาประเภทใดในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าที่สามารถเลือกเรียนได้หลายเส้นทาง เช่น สายสามัญ สายอาชีพ สายเตรียมอุดมศึกษา เป็นต้น

5) ด้านการส่งต่อนักเรียน

5.1) สถานศึกษาควรกำหนดแนวทางการส่งต่อนักเรียนให้ชัดเจน ว่านักเรียนที่มีปัญหาและไม่สามารถศึกษาต่อในสถานศึกษาได้ประเภทใดควรมีการประสานงานส่งต่อไปที่ไหนจึงจะเหมาะสม และให้ความรู้กับครูที่ปรึกษาในการ ส่งต่อเพื่อดำเนินการส่งต่อนักเรียนได้อย่างถูกต้องตามกระบวนการ

5.2) สถานศึกษาควรมีการชี้แจงผู้ปกครองให้เข้าใจแนวทางของการส่งต่อนักเรียนให้ชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดความรู้สึกว่าสถานศึกษาไม่ต้องการบุตรหลานของเขา และชี้ให้เห็นความสำคัญของการส่งต่อนักเรียนอย่างเหมาะสมนักเรียนจะได้รับการแก้ไข้ปัญหาจากผู้มีประสบการณ์หรือผู้เชี่ยวชาญ

5.3) สถานศึกษาควรมีการประสานงานศูนย์การศึกษาพิเศษในพื้นที่รับผิดชอบเพื่อให้มีการส่งต่อและช่วยเหลือดูแลนักเรียนได้อย่างถูกต้องต่อไป

สามารถสรุปแนวทางทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิตได้เป็น 5 แนวทางดังนี้

- 1) ครูควรมีการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อให้รู้จักนักเรียนในทุกมิติ
- 2) สถานศึกษาควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจในการคัดกรองนักเรียนให้กับบุคลากรครูเพื่อให้ครูสามารถใช้เครื่องมือคัดกรองนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมแนะแนวให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองตามความสนใจ
- 4) สถานศึกษาควรมีการจัดทำฐานข้อมูลการติดต่อผู้ปกครองอย่างมีประสิทธิภาพ

และเน้นการติดต่อในทางลับเพื่อให้นักเรียนรู้สึกปลอดภัย

5) สถานศึกษาควรมีการกำหนดแนวทางการส่งต่อนักเรียนให้เครือข่ายอย่างเป็นรูปธรรม

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา 3 ข้อ ได้ดังนี้

5.2.1 ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต อยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ด้านการส่งต่อนักเรียน มีระดับการดำเนินงานมาก ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีระดับการดำเนินงานมาก ด้านความรับผิดชอบ มีระดับการดำเนินงานมาก และด้านการคัดกรองนักเรียน มีระดับการดำเนินงานมาก ตามลำดับ ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้จะมีสาเหตุจากโรงเรียนราชวินิตให้ความสำคัญกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อพัฒนาให้นักเรียนในสังกัดได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาให้นักเรียนในระดับประถมศึกษาที่เป็นการศึกษาภาคบังคับที่เด็กไทยทุกคนต้องได้รับเป็นไปตามแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของขวัญเนตร มูลทองจาด (2564) ที่กล่าวว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นให้การคุ้มครอง ป้องกัน ดูแล แก้ไข ให้ความช่วยเหลือ และส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้วยวิธีการและเครื่องมือที่ได้มาตรฐาน มีแบบแผนและมีขั้นตอนที่ชัดเจน โดยครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานร่วมกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน พัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีทักษะชีวิต มีภูมิคุ้มกันอย่างเหมาะสม ผลการวิจัยสอดคล้องกับขวัญเนตร มูลทองจาด (2564) ที่ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสีโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของณัฐพัชร ทะไร (2564) ที่ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตวังทองหลาง ผลการศึกษาพบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติของโรงเรียนในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริม นักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน และด้านการคัดกรองนักเรียน ตามลำดับ

5.2.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนราชวินิตทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อนักเรียน พบ ความสัมพันธ์จำนวน 4 คู่ ได้แก่

1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางกับการ ป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยเหตุผลมาจากเมื่อครูมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อนักเรียนทำให้การป้องกัน และแก้ไขปัญหาเป็นไปอย่างราบรื่น 2) การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกใน ระดับต่ำกับการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยเหตุผลมาจากเมื่อครูมีการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ทำให้ไม่ต้องการให้สถานศึกษาส่งต่อให้หน่วยงานอื่น ๆ 3) การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนมี ความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำกับการป้องกันและแก้ไขปัญหา 4) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับต่ำกับการส่งต่อนักเรียน โดยเหตุผลมาจากเมื่อครูได้ทำความรู้จักกับ นักเรียนเป็นอย่างดีแล้วจะเกิดความต้องการในการแก้ไขปัญหาให้กับลูกศิษย์ของตนเองอย่างเต็ม ความสามารถจึงไม่ต้องการให้สถานศึกษาส่งต่อให้หน่วยงานอื่น ๆ ผลการวิจัยเป็นไปตาม สมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เป็นไปตามแนวคิดของศิริ โชคสกุล (2559) ที่กล่าวว่า ระบบดูแล ช่วยเหลือ นักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน มีมาตรฐาน มี คุณภาพ เพื่อเป็นการพัฒนา นักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และยังสอดคล้องกับสมคิด บุญมา (2552) ที่กล่าวว่า การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือ นักเรียน นั้นมีการดำเนินการระบบ มีขั้นตอน มีครูที่ ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้ง ภายในและนอกสถานศึกษา อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหารและครู ทุกคน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพและมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ กระบวนการและขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน

5.2.3 แนวทางทางการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนราชวินิตได้เป็น 5 แนวทาง ตามแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนว่า เป็นกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ

นักเรียนประกอบด้วย 5 ด้าน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเป็นแนวคิดหลักที่ใช้เป็นตัวแปรในการศึกษาวิจัย ดังนี้

- 1) ครูควรมีการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อให้รู้จักนักเรียนในทุกมิติ
- 2) สถานศึกษาควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจในการคัดกรองนักเรียนให้กับบุคลากรครูเพื่อให้ครูสามารถใช้เครื่องมือคัดกรองนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมแนะแนวให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองตามความสนใจ
- 4) สถานศึกษาควรมีการจัดทำฐานข้อมูลการติดต่อผู้ปกครองอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นการติดต่อในทางลับเพื่อให้นักเรียนรู้สึกปลอดภัย
- 5) สถานศึกษาควรมีการกำหนดแนวทางการส่งต่อนักเรียนให้เครือข่ายอย่างเป็นรูปธรรม

สอดคล้องกับผลการวิจัยของขวัญเนตร มุลทองจาด (2564) ที่ทำการศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ จัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน สร้างแบบประเมินนักเรียนให้มีความหลากหลาย สำรวจความต้องการของนักเรียน จัดการอบรมครูเรื่องเทคนิคการให้คำปรึกษาเบื้องต้น และควรมีการชี้แจงผู้ปกครองให้ทราบถึงถึงเหตุผลที่แท้จริงของการส่งต่อนักเรียน และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Dar (2022) ที่ทำการศึกษาเรื่อง ความสำคัญของการแนะแนวและให้คำปรึกษาในการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่าครูผู้สอนจำเป็นต้องสร้างความมั่นใจให้กับเด็กเพื่อให้เกิดความไว้วางใจในการให้ข้อมูลที่ถูกต้องในการช่วยเหลือเด็กนักเรียน โดยการแนะแนวควรสนับสนุนให้นักเรียนเข้ารับการบำบัดเพื่อช่วยให้เด็กเข้าใจการจัดการปัญหา รวมถึงการให้คำปรึกษาในการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนสำหรับเด็ก ความสำเร็จในอนาคต

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

- 1) จากผลการวิจัยที่กลุ่มตัวอย่างได้ประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต ด้านการคัดกรองนักเรียน ต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้น ผู้บริหาร

สถานศึกษาจึงควรนำวิธีการคัดกรองนักเรียนในรูปแบบใหม่ที่มีประสิทธิภาพ หรือการใช้เทคโนโลยีที่ช่วยให้การคัดกรองนักเรียนทำได้ง่ายและประหยัดเวลามากขึ้นเพื่อให้ครูผู้สอนหรือครูที่ปรึกษามีเวลาในการช่วยเหลือนักเรียนในด้านอื่น ๆ มากยิ่งขึ้น

2) จากผลการวิจัยที่กลุ่มตัวอย่างได้ประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ทางโรงเรียนจึงควรถอดบทเรียนการดำเนินงานว่าทั้งครูและเครือข่ายผู้ปกครองของโรงเรียนราชวินิตมีแนวทางการดำเนินงานอย่างไรและเผยแพร่ให้โรงเรียนอื่น ๆ ที่มีบริบทใกล้เคียงกันได้นำไปประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสม

3) จากผลการวิจัยที่การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางกับการป้องกันและแก้ไขปัญหา ดังนั้น ครูที่ปรึกษาหรือครูผู้สอนที่มีนักเรียนในความรับผิดชอบจึงจำเป็นต้องมีการดำเนินงานในสองด้านนี้ควบคู่กันไปอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อไม่ให้ส่งผลเสียต่อการดำเนินงานทั้งสองด้าน

4) จากผลการวิจัยที่การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต การส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำกับการส่งต่อนักเรียน ดังนั้น โรงเรียนจึงมีความจำเป็นต้องกำหนดแนวทางการส่งต่อนักเรียนให้มีความชัดเจน เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการพัฒนานักเรียนของครู ว่าหากนักเรียนได้รับการพัฒนาแล้วจะมีทิศทางการพัฒนาที่ไม่ดี หรือไม่สามารรถศึกษาต่อได้จะไม่เกิดการสูญเสียเนื่องจากนักเรียนสามารถถูกส่งต่อไปยังสถานศึกษาแห่งใหม่ได้

5) จากผลการวิจัยที่การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต การส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำกับการป้องกันและแก้ไขปัญหา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรวางนโยบายการบริหารให้ครูเข้าไปส่งเสริมนักเรียนของตนเองตามความถนัดและเป็นไปในแนวทางที่ดี เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนระหว่างที่กำลังศึกษาในสถานศึกษา

6) จากผลการวิจัยที่การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับต่ำกับการส่งต่อนักเรียน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรสร้างวัฒนธรรมการส่งต่อนักเรียนไปยังสถานศึกษาอื่นว่าถือเป็นเรื่องปกติที่ไม่ได้เป็นการทอดทิ้งนักเรียน เพื่อให้ครูที่ปรึกษาเกิดความสบายใจเมื่อต้องส่งต่อนักเรียนในความรับผิดชอบของตนเองไปสู่สถานศึกษาแห่งอื่น

7) จากผลการวิจัยทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นตรงกันเกี่ยวกับเรื่องการให้ความสำคัญในการประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียน ดังนั้นการ

ดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพควรมีการให้ความสำคัญกับการแจ้งข้อมูลผู้ปกครอง โดยควรจัดให้มีการประชุมผู้ปกครองอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง และสร้างช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) การศึกษาวิจัยโดยการใช้ตัวแปรตามตัวเดิมและใช้ตัวแปรต้นอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การบริหารสถานศึกษา เป็นต้น
- 2) การศึกษาแนวทางการนำเทคโนโลยีดิจิทัล มาใช้ในการจัดการและช่วยสนับสนุนงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยศึกษาในเชิงวิจัยถอดบทเรียนของโรงเรียนทุกขนาด ที่มีบริบทใกล้เคียงกัน เนื่องจากในปัจจุบันเทคโนโลยีดิจิทัลถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น
- 3) การเปลี่ยนพื้นที่ในการศึกษา โดยอาจเลือกไปศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กหรือขนาดกลาง ที่มีทรัพยากรการศึกษาและบริบทการดำเนินงานต่างกันกับโรงเรียนราชวินิตที่เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูล
- 4) การเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างจากครูเป็นนักเรียนที่รับการดูแลช่วยเหลือ เพื่อศึกษาความต้องการรับการดูแลช่วยเหลือจากครูที่ปรึกษาหรือครูผู้สอน เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาประยุกต์กับแนวทางการช่วยเหลือนักเรียนที่สถานศึกษากำหนดให้เหมาะสมและทันสมัยต่อภาวะของนักเรียนที่เปลี่ยนแปลงไปในยุคปัจจุบัน

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ.(2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ ประจำประเทศไทย. (2563). *ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเลี้ยงเด็กและเยาวชนไทยต่อสิทธิสุขภาพทางเพศและอนามัยการเจริญพันธุ์ ภายใต้ พรบ. การป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559*. สืบค้นจาก<https://thailand.unfpa.org/th/youth-voice>
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2557). *การวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (SEM) ด้วย AMOS*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามลดา.
- ขวัญเนตร มุลทองจาต. (2564). *การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- ณัฐพัชร ทะไร. (2564). *การศึกษากการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตวังทองหลาง*. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 6(3), 199-205.
- ธิดินัดดา สิงห์แก้ว. (2562). *การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้วงจรPDCA : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดป่าติ่งห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- นวมินทร์ อินธิปัก. (2562). *การศึกษากการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2* (Unpublished Master's thesis). วิทยาลัยนครรราชสีมา, นครรราชสีมา.
- นุรมาน พัทธกัญสุสันต์. (2564). *การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสายบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3* (Unpublished Independent Study). มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, ยะลา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1* (พิมพ์ครั้งที่5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พัทธธากานต์ โสภณเชาว์กุล. (2563). *พฤติกรรมและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการใช้ปัจจัยส่วนประกอบการตลาดของรถโดยสารประจำทางขนาดเล็ก สาย 36 กรุงเทพ - สัตหีบ - รังสิต* (Unpublished Independent Study). มหาวิทยาลัยเกริก, กรุงเทพฯ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ภัทรคนัย พิริยะชนภัทร. (2558). การศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ด้านพฤติกรรมกกดกกด ผู้บริโภค และปัจจัยด้านเว็บไซต์พระเครื่องพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้า หรือประมวลพระเครื่องออนไลน์ (ECOMMERCE) (Unpublished Independent Study). มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, ปทุมธานี.
- รุ่งนภา สุขสำแดง. (2563). การศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.
- โรงเรียนราชวินิต. (2565). ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน. สืบค้นจาก <https://rachawinit.ac.th>
- ศศิพร บุญชู. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อบ้านเดี่ยวของโครงการบ้านจัดสรร ในพื้นที่เขตอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- ศิริ โชคสกุล. (2559). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนรัตน โกสินทร์ 9 จังหวัดสมุทรปราการ (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2550). การบริหารการตลาดแนวใหม่. กรุงเทพฯ: ชีระฟิล์มและโซ แพ็กซ์.
- สมคิด บุญมา. (2552). ปัญหาและแนวทางการแก้ไขการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนท่าเกษมพิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- สมถวิล วิจิตรวรรณ. (2563). สถิติความสัมพันธ์: เลือกใช้อย่างไร. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 8(2), 1-13.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนหลักการ. แนวคิดและทิศทางการดำเนินงาน (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุบัน พรเวียง. (2557). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คืออะไร. สืบค้นจาก http://bannongmaetaeng.com/data_86842
- สุกมาส อังสุโชติ. (2556). การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน. ใน สมถวิล วิจิตรวรรณ (บ.ก.), หน่วยที่ 6 การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน (น.1-337). กรุงเทพฯ: เจริญดีมีนคงการพิมพ์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สุกัศสร สุริยะ. (2562). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัด กรุงเทพมหานคร (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยสยาม, กรุงเทพฯ.
- อมรรัตน์ เตชะนอก. (2563). การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, 7(9), 1-10.
- อรรณณ ล่องลือฤทธิ์. (2562). คู่มือการปฏิบัติงานพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. ชุมพร: กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2.
- Dar, R.A. (2022). Importance of Guidance and Counseling in Effective Teaching and Learning in School. *International Journal of Scientific Research*, 4(6), 123-126.
- Gil-Jaurena, I. (2015). Student support services in open and distance education. *Open Praxis*, 6(1), 3-4.
- Shah, N.H. (2020). Impact of Student Support Services on Students Development at University Level. *Global Regional Review*, V(I), 222-229.
- Thompson, A. A., & Strickland, A. J. (2003). *Strategy Management: Concepts and Cases* (13th ed.). Boston: McGraw-Hill.
- Total population sampling. (2023). Retrieved May 1, 2023, from <https://dissertation.laerd.com/total-population-sampling.php>
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3rd ed.). New York: Harper and Row.

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อประกอบการวิจัย

เรื่อง การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการศึกษาวิจัย การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครสาขาบริหารการศึกษา วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

.....
นักศึกษาปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยรังสิต

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หรือเติมข้อความลงในช่องตามความจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1). เพศ

☐ หญิง

☐ ชาย

2). อายุ

☐ ต่ำกว่า 30 ปี

☐ 31 – 40 ปี

☐ 41 – 50 ปี

☐ 51 ปีขึ้นไป

3) ตำแหน่ง

☐ ครูประจำการ

☐ ครูอัตราจ้าง

☐ พนักงานราชการ

4). วุฒิการศึกษา

☐ ปริญญาตรี

☐ สูงกว่าปริญญาตรี

5). ประสบการณ์ในการทำงาน

☐ น้อยกว่า 5 ปี

☐ ตั้งแต่ 5 – 10 ปี

☐ มากกว่า 10 ปี

ตอนที่ 2 ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียง 1 ช่องเท่านั้น

การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการดำเนินงาน				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล					
1. โรงเรียนมีการวางแผนงานด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล					
2. โรงเรียนมีการออกแบบแบบเครื่องมือในการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่หลากหลาย					
3. โรงเรียนมีการปรับปรุงข้อมูลนักเรียนรายบุคคลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ					
4. ครูที่ปรึกษามีการสัมภาษณ์นักเรียนและผู้ปกครองในการเก็บข้อมูลนักเรียน					
5. โรงเรียนมีข้อมูลนักเรียนในระเบียบสะสมสามารถนำไปใช้ในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนครบทุกด้าน					
ด้านการคัดกรองนักเรียน					
1. โรงเรียนมีการดำเนินการให้มีระบบการคัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์การคัดกรอง					
2. โรงเรียนมีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน มีการสัมภาษณ์และสรุปรายงานข้อมูลการคัดกรองนักเรียนด้วย					
3. ครูมีการพิจารณาคัดกรองนักเรียน					

การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการดำเนินงาน				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านการคัดกรองนักเรียน					
4. ครูเก็บผลการคัดกรองข้อมูลนักเรียนเป็นความลับ					
5. โรงเรียนมีการนำผลการคัดกรองนักเรียนไปใช้ในการช่วยเหลือนักเรียน					
ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน					
1. โรงเรียนให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนของครูที่ปรึกษาอย่างต่อเนื่อง					
2. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละบุคคล					
3. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมโฮมรูม					
4. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมซ่อมเสริม เพื่อพัฒนานักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียน					
5. โรงเรียนมีการจัดประชุมผู้ปกครองเป็นประจำ					
ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา					
1. โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาของนักเรียน					
2. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาของนักเรียน					

การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการดำเนินงาน				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา					
3. ครูผู้สอนมีการแก้ไขปัญหานักเรียนโดยไม่ซ้ำเติมหรือการพูดให้นักเรียนรู้สึกเสียใจ					
4. ครูผู้สอนมีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียนทุกกลุ่ม					
5. โรงเรียนมีการประชุมกลุ่ม เพื่อปรึกษาปัญหาของนักเรียนในการแก้ไขเป็นรายกรณี					
ด้านการส่งต่อนักเรียน					
1. โรงเรียนมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาล สาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับปัญหาของนักเรียนในแต่ละด้าน					
2. โรงเรียนมีการคัดกรองนักเรียนและการส่งต่อนักเรียน					
3. ครูผู้สอนและโรงเรียนมีการประสานงานกับผู้ปกครองกรณีที่มีการส่งต่อภายนอกโรงเรียน					
4. โรงเรียนมีการติดตามผลการส่งต่อนักเรียนอย่างต่อเนื่อง					
5. โรงเรียนมีการทำความเข้าใจชี้แจงนักเรียนและผู้ปกครอง ถึงความจำเป็นที่ต้องส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาเข้าไปรับการช่วยเหลือ					

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและได้รับการแก้ไขปรับปรุงแล้ว นำไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อทำการตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามมาหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' Coefficient Alpha) มาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
0.902	25

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล				
X1.1	100.80	24.579	0.358	0.901
X1.2	100.77	24.461	0.353	0.901
X1.3	100.77	24.461	0.353	0.901
X1.4	100.83	24.489	0.445	0.899
X1.5	100.70	23.321	0.583	0.896
ด้านการคัดกรองนักเรียน				
X2.1	100.77	26.116	-0.086	0.910
X2.2	100.67	22.299	0.806	0.890
X2.3	100.73	22.823	0.756	0.892
X2.4	100.73	22.961	0.718	0.893
X2.5	100.67	22.782	0.685	0.893

ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน				
X3.1	100.77	23.151	0.722	0.893
X3.2	100.77	23.151	0.722	0.893
X3.3	100.77	23.702	0.564	0.897
X3.4	100.87	25.499	0.142	0.904
X3.5	100.93	25.926	0.000	0.903
ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล				
X4.1	100.20	24.855	0.194	0.906
X4.2	100.60	22.455	0.713	0.893
X4.3	100.50	22.190	0.733	0.892
X4.4	100.80	23.545	0.674	0.895
X4.5	100.50	22.190	0.733	0.892
ด้านการส่งต่อนักเรียน				
X5.1	100.73	23.030	0.699	0.893
X5.2	100.90	25.817	0.041	0.904
X5.3	100.90	25.817	0.041	0.904
X5.4	100.83	24.351	0.492	0.898
X5.5	100.90	25.817	0.041	0.904

ภาคผนวก ค

จดหมายอนุญาตการใช้ชื่อโรงเรียนราชวินิต

บันทึกข้อความ

โรงเรียนราชวินิต
 วันที่ ๒๕๐๙/๑
 วันที่ ๙ ธ.ค. ๕๕
 เวลา ๑๑.๐๐ น.

ส่วนราชการ โรงเรียนราชวินิต สทป. กทม. โทร. _____

ที่ _____ วันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๖

เรื่อง ขออนุญาตใช้ชื่อโรงเรียนในวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนราชวินิต

ข้าพเจ้านางสาวปิ่นชนิต จันทร์สิงห์ ตำแหน่ง ครู กลุ่มสาระการเรียนรู้ศึกษาและพลศึกษา กำลังศึกษาต่อในระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยครูสุวิทย์เทพ มหาวิทยาลัยรังสิต โดยขณะนี้ อยู่ในขั้นตอนการจัดทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่องการศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชวินิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ข้าพเจ้าจึงขออนุญาตนำชื่อโรงเรียนราชวินิต ใส่ลงในชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้าเพื่อเข้าสู่กระบวนการการศึกษาและค้นคว้าค้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา

_____ (นางสาวปิ่นชนิต จันทร์สิงห์)
ตำแหน่ง ครู

_____ (นางสาวปิ่นชนิต จันทร์สิงห์)
ตำแหน่ง วิทยาลัยครูสุวิทย์เทพ มหาวิทยาลัยรังสิต

_____ (นายประพล แก้วชาติ)
ผู้อำนวยการโรงเรียนราชวินิต

- ๙ ธ.ค. ๕๕

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	ปิ่นนิต จันทร์สิงห์
วัน เดือน ปีเกิด	25 กันยายน 2534
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย
ประวัติการศึกษา	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาสุศึกษา, 2558 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการส่งเสริมสุขภาพและสุศึกษา, 2561 มหาวิทยาลัยรังสิต ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, 2566
ที่อยู่ปัจจุบัน	94/522 คอนโดลุมพินีวิลล์ ถนนนครินทร์ ตำบลตลาด ขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

